

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 4/2016 (2619) Rok LVII 24.1.2016

Senat RP ustanowił rok 2016 Rokiem Henryka Sienkiewicza

Klęknąłem do pacierza

str. 2

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

fot. Katarzyna Nowosielska

Senat RP ustanowił rok 2016 Rokiem Henryka Sienkiewicza

Kłęknałem do pacierza

Henryk Sienkiewicz zrozumiał, że to, co dobre w ludzkiej egzystencji i twórczości, jest nierozłącznie związane z katolicką wiarą i z chrześcijańskim światopoglądem. Kiedy to pisał, po prostu o tym pisał.

– Sienkiewicz dobrze rozumie, że nie trzeba być „wielkim zbrodniarzem i grzesznikiem”, by potrzebować prawdziwego nawrócenia – uważa dominikanin o. Andrzej Bielat. – Tam gdzie jego bohaterowie się nie nawracają, dochodzi do tragedii. Widać to w powieściach „Bez dogmatu” i „Wiry”.

Dominikanin o. Andrzej Bielat przytacza nie nagłaśniany dotąd list niespełna 20-letniego Henryka Sienkiewicza do kolegi Konrada Dobrskiego z 16 grudnia 1865. Przyszły noblista przyznaje się w nim do gwałtownego nawrócenia, które, jak się wydaje, promieniuje odtąd na jego twórczość: „(...) Nie z wyrozumowania, nie z żadnych wniosków filozoficznych, ale jakoś mimowiednie, jakoś z potrzeby kłęknałem pewnego wieczora do nie mówionego od dwóch lat pacierza. Od tej chwili wierzę z całą siłą. Krótka ta modlitwa podziałała na mnie zbawiennie”. – To kłęknięcie do pacierza przypomina słowa publicysty, krytyka i pisarza Karola Ludwika Konińskiego, że ludzie dziś nie tyle dzielą się na wierzących i niewierzących, ale raczej na

tych, co się modlą i tych, co się nie modlą – podkreśla o. Bielat. Nie tylko dlatego, że rok 2016 ogłoszono rokiem Henryka Sienkiewicza, warto wrócić do lektury twórczości autora „Janka Muzykanta”. Choćby po to, aby przyjąć od niego bardzo ważną lekcję religijności, połączonej z nauką miłości ojczyzny. – Chociaż hasło: „Bóg, Honor, Ojczyzna” powiewa na sztandarach naszych wojsk (na Zachodzie) dopiero od 1941 r., to Sienkiewicz całą Trylogię opiera na tych filarach – uważa o. Bielat. – Myślę, że doświadczenie powstania styczniowego i marazmu, jaki zapanował w społeczeństwie po jego upadku, upewniło pisarza w tym, że miłość ojczyzny i kult honoru pozbawione fundamentu wiary są uczuciami, które nie tylko sptoną „jak słomiany zapał”, ale gnijąc, staną się jadem zatrującym duszę. Opisał to na potwornym przykładzie Zotykiewicza – weterana powstania 1863 roku, bohatera „Szkiców węglem”.

Między miłością a nienawiścią

– Do Sienkiewicza dobrze pasują słowa z wiersza ks. Jana Twardowskiego: „Nie przyszedłem Pana nawracać” – uważa o. Bielat. – Już jako trzydziestoletni dziennikarz Sienkiewicz zrozumiał, że to, co dobre w ludzkiej egzystencji i twórczości, jest nierozłącznie związane z katolicką wiarą i z chrześcijańskim światopoglądem. Kiedy to pojął, potem po prostu o tym pisał. Już za życia był atakowany dość często i w bardzo niewybredny sposób za swój konserwatyzm i bogoojczyźnianost. – Czasem odnoszę wrażenie, że kolejne fale niemal batwochwalczego kultu noblisty to jakieś sprzężenie zwrotne miłości i nienawiści Polaków wobec swego „Hetmana”, jak Sienkiewicza nazwał Stanisław Brzozowski – inicjator jednej z największych nagonek na autora „Rodziny Potanieckich” – opowiada dominikanin. – Po pierwsze wydaje się, że krytycy sami przed sobą wstydzą się młodzień-

czego zachwyty, z jakim kiedyś pochłaniali jego dzieła. Rodzi się pytanie, czy wynika to z tego, że zdradzili ideały swej młodości? Po drugie bardzo często widać, że wielu znawców tematu dość dawno czytało dzieła, o których dzisiaj krytycznie się wypowiada. Czasem rzuca się w oczy, jak w czymś umyśle ekranizacja złała się w jedno z powieścią i krytyk nie omawia już dzieła literackiego, tylko swoje wyobrażenie o nim. Sienkiewicz był pisarzem politycznym z jasno określonymi poglądami konserwatywno-liberalnymi. Trudno więc oczekiwać życzliwej, a przynajmniej uczciwej krytyki jego twórczości pochodzącej z kręgów postępowych, antywołnościowych czy socjalistycznych. Podobnie są traktowane opisywane przez niego kwestie wiary. Niewierzący krytyk, reżyser czy publicysta nigdy nie doceni subtelności teologicznych obrazów i argumentacji, jakie stworzył mistrz z Oblęgorka. Będzie opowiadał o religijnym kiczu, bo nie widzi i nie rozumie piękna duchowych zmagania i ofiar. *ciąg dalszy na str. 8*

KUPON ZAMÓWIENIA KALENDARZA

Proszę o przesłanie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2016 rok

Ilość egzemplarzy: _____ w cenie po 4,20 € (z przesyłką 4,70 €). RAZEM _____ €

Imię i nazwisko: _____

Adres: _____

MAMY DLA CIEBIE JESZCZE PARĘ EGZEMPLARZY KALENDARZA G.K.!

* Redakcja „Głosu Katolickiego”: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris

Tel. 01 55 35 32 31; 01 55 35 32 28; e-mail: vkat@sfr.fr

Telegram z... Salezszym

Czyli będzie trochę o mediach, bo 24 stycznia przypada w pominięciu św. Franciszka Salezego, francuskiego teologa i filozofa z przełomu XVI i XVII w., patrona dziennikarstwa i prasy katolickiej. Salezy znany był z głębokiej wiary i... subtelnej traktowania podziałów religijnych. Nic i jać, nic dodać: wysokie morale, determinowane transcendentną i jednocześnie... tolerancją czy empatią wobec drugiego człowieka – cechy, które winny charakteryzować każdego kto pracuje w... srodkach: poleczonego przekazu. I w tej materii nic się nie zmieniło od czasów Salezego, a nawet i Apostołów; od zarania dziejów. Może dlatego, że są to jednocześnie cechy samej natury ludzkiej... stworzono ją na Jego obraz i podobieństwo. Mijają epoki, cywilizacje, systemy polityczne, ekonomiczne, sposoby komunikowania się, ale zasada prawdomówności i uczciwych intencji pozostaje. Chociaż jest przecież zawsze „obłędna” jakaś ludzka słabość, animozjami, zwykłą niewiedzą, historycznymi okolicznościami i innymi – obiektywnymi, oczywiście – trudnościami. I tu jest przystawiony pies pogrzebany, a diabeł tkwi w szczegółach. I media się wówczas „wyrypiją”, kłamią, chodzą na sznurku władzy, za przed nią. I wtedy, no cóż, trzeba je naprawiać, nawoływać do moralnego niepokojenia, jak każdą władzę, także tę czwartą, jak każdego grzesznika, co się zagalopowało – myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem. Zwłaszcza, że władza – nawet ta bardzo demokratycznie wybrana, często, zły często – z czasem demoralizuje się i degeneruje we własną karikatwę – i tu, i tam, publicznie i prywatnie. O!... zryjofowa praca z nimi, ale trzeba! PO.

Z OSTATNICH REPORTAŻY

-NIE, PROSZE PAŃSTWA, TO NIE DZWIĘKI DOBIEGAJĄCE Z PIĘKIELSKICH CZŁUSCI, TO NAGRANIE Z GABINETOWYCH REKORDY PAŃSTWONICH ŚRODKÓW PRZEKAZU...

rjs. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Niosąc przesłanie prawdy – str. 4
- | Problemy z mediami – str. 6
- | Kopiec zgody – str. 10
- | Attentat contre la démocratie – str. 11
- | O Forum Emigracyjnym w Paryżu – str. 14

Z SATYRYCZNEJ TEKI L. B.

O co chodzi z napływem imigrantów?

Wojciech Turek

Fala przybyszów napływających do Europy z południa przypomina „wielką wędrówkę ludów”, która w okresie od IV do VI wieku doprowadziła do rozpadu Cesarstwa Zachodniorzymskiego oraz upadku cywilizacji antycznej.

Zarówno przed wiekami jak i obecnie, przemieszczające się masy ludności reprezentujące odmienną umysłowość, przesądzą lub przesądziły o zmianach etnicznych na znaczących obszarach. Na naszych oczach rozgrywa się kolejna odsłona dziejowego konfliktu między cywilizacją zachodnią a cywilizacją islamską.

Nauka historyczna dowodzi, że na dłuższą metę nie jest możliwe pokojowe współistnienie ze sobą w jednym miejscu dwóch modeli cywilizacyjnych. Mogą one sąsiadować ze sobą, ale jedynie jako odrębne byty. Samuel Huntington pisze o wojnie między cywilizacjami. Jaki będzie jej wynik? Trudno powiedzieć. Natomiast możemy podejmować wysiłek by zrozumieć co się wokół nas dzieje i odpowiedzieć na pytanie dlaczego, po dwóch dekadach względnego spokoju i bezpieczeństwa, Europa znalazła się w niebezpiecznym, a nawet złowrogim, „oku cyklonu”.

Analogie dziejowe wskazują na pogłębiający się kryzys tożsamości cywilizacji zachodniej, jako pośrednią przyczynę obecnego procesu dezintegracji. Cywilizacje, jak pisali Oswald Spengler i Arnold J. Toynbee, przechodzą fazy wzrostu, rozkwitu i upadku. Cywilizacja zachodnia, w której żyjemy, weszła w fazę upadku. Odcina się od własnych, antycznych i chrześcijańskich korzeni, psuje się od środka,

miota w sprzecznościach, ponieważ nie jest zdolna zapanować nad światem, a z drugiej strony chce się sama unicestwić, przekształcając w wielobarwny (multikulturalny) „nowy porządek”. Niedawne dążenie do narzucenia modelu demoliberalnego państwu cywilizacji islamskiej, wywołało chaos, którego następstwem są narastające teraz fale uchodźców, którzy niejako w odwecie szturmują granice Unii Europejskiej.

ciąg dalszy na str. 9

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Adres: _____

Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____

Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto nr 791177900

PRENUMERATY

PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

III Niedziela zwykła Rok C

PIERWSZE CZYTANIE

Ne 8,1-4a.5-6.8-10

Czytanie z Księgi Nehemiasza

Gdy Izraelici mieszkali już w swoich miastach, wtedy zgromadził się cały lud jak jeden mąż na placu przed Bramą Wodną. I domagali się od pisarza Ezdrasza, by przyniósł księgę Prawa Mojżeszowego, które Pan nadał Izraelowi. Kapłan Ezdrasz przyniósł Prawo przed zgromadzenie, w którym uczestniczyli nie tylko mężczyźni, lecz także kobiety oraz wszyscy inni, którzy byli zdolni słuchać. I czytał z tej księgi na placu przed Bramą Wodną od rana aż do południa w obecności mężczyzn, kobiet i tych, którzy rozumieli; a uszy całego ludu były zwrócone ku księdze Prawa. Pisarz Ezdrasz stanął na drewnianym podwyższeniu, które zrobiono w tym celu. Ezdrasz otworzył księgę przed oczyma całego ludu, znajdował się, bowiem wyżej niż cały lud; a gdy ją otworzył, cały lud się podniósł. I Ezdrasz błogosławił wielkiego Pana Boga; a cały lud podnosząc ręce odpowiedział: „Amen! Amen!”. Potem pokłonili się i upadli przed Panem na kolana, twarzą dotykając ziemi. Czytano, więc z tej księgi, księgi Prawa Bożego, dobitnie, z dodaniem objaśnienia, tak, że lud rozumiał czytanie. Wtedy, Nehemiasz, to jest namiestnik, oraz kapłan-pisarz Ezdrasz, jak i lewici, którzy pouczali lud, rzekli do całego ludu: „Ten dzień jest poświęcony Bogu waszemu, Panu. Nie bądźcie smutni i nie płaczcie!”. Cały lud, bowiem płakał, gdy usłyszał te słowa Prawa. I rzekł im Nehemiasz: „Idźcie, spożywajcie potrawy

święteczne i pijcie napoje słodkie, pošlijcie też porcje temu, który nic gotowego nie ma: albowiem poświęcony jest ten dzień Panu naszemu. A nie bądźcie przygnębieni, gdyż radość w Panu jest ostoją waszą”.

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: Słowa Twe, Panie, są duchem i życiem.

EWANGELIA

Łk 1,1-4;4,14-21

Początek Ewangelii wg św. Łukasza

Wielu już starato się ułożyć opowiadanie o zdarzeniach, które się dokonały pośród nas, tak jak je przekazali ci, którzy od początku byli naocznymi świadkami i sługami słowa. Postanowiłem, więc i ja zbadać dokładnie wszystko od pierwszych chwil i opisać ci po kolei, dostojny Teofilu, abyś się mógł przekonać o całkowitej pewności nauk, których ci udzielono. W owym czasie: Jezus powrócił w mocy Ducha do Galilei, a wieść o Nim rozeszła się po całej okolicy. On zaś nauczał w ich synagogach, wystawiany przez wszystkich. Przyszedł również do Nazaretu, gdzie się wychował. W dzień szabatu udał się swoim zwyczajem do synagogi i powstał, aby czytać. Podano Mu księgę proroka Izajasza. Rozwinąwszy księgę natrafił na miejsce, gdzie było napisane: „Duch Pański spoczywa na Mnie, ponieważ Mnie namaścił i postać Mnie, abym ubogim niósł dobrą nowinę, więźniom głosił wolność, a niewidomym przejście; abym uciśnionych odsyłał wolnych, abym obwotywał rok łaski od Pana”. Zwinąwszy księgę oddał studze i usiadł; a oczy wszystkich w synagodze były w Nim utkwione. Począł, więc mówić do nich: „Dziś spełniły się te słowa Pisma, któreście słyszeli”. □

Niosąc przesłanie prawdy

Pierwsze słowa dzisiajjszej Ewangelii, to osobista deklaracja św. Łukasza, że po zebraniu faktów i wydarzeń, po spotkaniu i rozmowie z naocznymi świadkami – ułoży wszystko w jeden spójny i pis i przedstawi czytelnikom.

Można śmiało zaryzykować stwierdzenie, że św. Łukasz jawi się nam dziś po trosze, jako kronikarz, po trosze, jako pisarz, po trosze, jako dziennikarz... „Zbadać wszystko od pierwszych chwil i opisać po kolei”, było chyba od zawsze pragnieniem człowieka, który znalazł się, w jakim niezwykłym czasie i miejscu, w sercu wydarzeń. To z tego pragnienia narodziło się dziennikarstwo – opisanie dla innych miejsc im niedostępnych, zrelacjonowanie wydarzeń, jakich nie mogli być świadkiem.

To zapewne także z tego pragnienia, o jakim pisze do nas św. Łukasz, narodził się współczesne media społecznościowe i wyrosło z nich społeczeństwo informacyjne. Dziś – można to powiedzieć bez żadnej przesady – wszyscy staliśmy się dziennikarzami naszej codzienności, relacjonując dla innych wydarzenia, jakich jesteśmy świadkami. Czy więc nie będzie zbyt śmiało, postawienie tezy, że współczesny świat i współczesny człowiek, nie potrafią już żyć bez mediów i dziennikarstwa? Chyba nie! Stało się tak, że z jednej strony sami za pośrednictwem mediów społecznościowych przekazujemy innym obraz świata widziany naszymi oczami, by z drugiej strony, w tak zwanych mediach klasycznych, poszukiwać informacji i komentarzy, by oczami dziennikarzy spojrzeć na świat. To wszystko sprawia, że współczesne media mają niezwykle wpływ na kształtowanie świata i człowieka, że stały

się nieodzowną częścią naszego życia.

W tym procesie swoje miejsce i rolę mają także media katolickie – one także idąc za św. Łukaszem próbują „zbadać wszystko od pierwszych chwil i opisać po kolei” – widziany oczami wiary świat.

Wydaje się, że w przestrzeni polityczno – społecznej, która jest dziś aż za bardzo spolaryzowana, utkana z partykularnych interesów i politycznych sympatii – coraz trudniej o media obiektywne. Coraz trudniej o opis rzeczywistości o zaprezentowanie faktów – o to – jak pisze papież Franciszek w Orędziu na 50 Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu – żeby dobra komunikacja otworzyła przestrzeń dialogu, wzajemnego zrozumienia i pojednania, umożliwiając owocne przeżywanie spotkania z drugim człowiekiem.

By tak się stało, dziennikarstwo musi wznieść się ponad wszech obecną poprawność polityczną i ciągłą pogoń za sensacją, za coraz bardziej szokującym przekazem, za coraz mocniejszym obrazem, dźwiękiem, tekstem...

Tak dziś widzą swoją misję rozgłośnie katolickie w Polsce. Nadając w diecezjach, chcemy być – a jak mniema jesteśmy – głosem wielu lokalnych społeczności, które wyrosły i ukształtowały się w duchu wiary. Jestem przekonany, że właśnie tego oczekują od są słuchacze – prawdy i spokoju. Przekazu, który byłby opisem świata, a nie próbą jego kreacji,

opowiedzenia o wielu ważnych, choć z pozoru drobnych sprawach. W tym wszystkim, jako centrum naszej misji stoi zadanie ewangelizacyjne! Jest to właśnie owo tworzenie przestrzeni do dialogu, do szczególnego dialogu Boga z człowiekiem.

W społeczeństwie informacyjnym – to właśnie media katolickie – wprowadzają w przestrzeń publiczną temat Boga. To one – na przekór lewicowo-liberalnej narracji – zauważają obecność człowieka wierzącego, mówią o miłości i miłosierdziu, zwracają uwagę na wartości i głoszą Ewangelię.

Słowa dzisiejszej Ewangelii i temat Orędzia na 50. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu: „Komunikacja i Miłosierdzie – owocne spotkanie” wyznaczają ramy życia i działania współczesnych mediów katolickich. Niosąc przesłanie prawdy i opowiadając o świecie, tworzymy jednocześnie swoją przestrzeń zaniepokojenia sumienia, przestrzeń stawiania kwestii wiary i moralności, jaka domaga się odpowiedzi w życiu naszych odbiorców. Sprawiamy, że korzystając z naszej dziennikarskiej postugi, sami zadają sobie pytania o Boga i poszukują wiodącej do Niego drogi. □

ks. Krzysztof Jończyk
dyr. Katolickiego Radia diec. Płockiej

24 stycznia - Świętego Franciszka Salezego

s. Dorota Chwiła FMA – salezjanka

Rewolucjonista czy prorok?

Trochę historii... Życie i działalność św. Franciszka Salezego – biskupa Genewy – przy pada na trudny okres w dziejach Kościoła (XVI w.). Rodzący się wówczas protestantyzm pomnił rolę człowieka w dążeniu do doskonałości, natomiast średniowieczny model świętości, do którego chętnie się odwoływano, odnosił się jedynie do kapłanów i zakonników.

W takim klimacie wzrastał i nauczał św. Franciszek. Jednak proponuje on nową, całkiem odmienną wizję duchowości chrześcijańskiej.

Czy świętość jest dla każdego?

Był on przekonany, że świętości nie zdobywa się bez wysiłku, jednak jest ona dostępna wszystkim. Każdy może, a nawet powinien, dążyć do świętości. Nowością w jego nauczaniu było stwierdzenie, że to „duchowe wzrastanie” odbywa się w codzienności, poprzez staranne wypełnianie swoich obowiązków, niezależnie od tego, w jakim stanie żyjemy – czy to, jako kapłan, osoba zakonna, czy też, jako osoba świecka. Chodzi o odkrywanie obecności i działania Boga w swoim codziennym życiu. Każdy z nas jest powołany do świętości! Nam, ludziom żyjącym w XXI w., Franciszek przypomina dziś byśmy nie szukali specjalnych warunków, okazji – możemy zostać świętymi w tym, co robimy, byle byśmy robili to z miłości do Boga.

Smutny święty, to żaden święty.

Salezcy często powtarzał, że Bóg objawił się nam, jako „Bóg radości”, a Ewangelia jest niczym innym jak „Radosną Nowiną”. Dla chrześcijanina źródłem radości jest pewność bycia kochanym przez Boga, bycia Jego umiłowanym dzieckiem.

Modlitwa życia.

Franciszek, kiedy mówi o modlitwie, zaleca „modlitwę serca”, ponieważ „jedno *Cjze nasz* odmówione z uczuciem więcej jest warte od wielu mówionych z pośpiechem” (FIL, s. 76).

Nawet, jeśli wśród zajęć dnia codziennego nie znajdziemy zbyt wiele czasu na modlitwę, to jednak możemy wielokrotnie zwracać się do Boga w krótkich słowach, które wyrażają naszą miłość i zaufanie do Niego, są to tzw. akty strzeliste.

Oratorium - Tydzień misyjny

Oratorium - Spotkanie z młodzieżą

RAWA MAZOWIECKA | W Niedzielę Chrztu Pańskiego zostały poświęcone kropielnice, które wierni umieszczają przy wejściu wewnątrz swoich domów. Pomysł umieszczania w domach kropielnic z wodą święconą na upamiętnienie przypadającej w tym roku rocznicy chrztu Polski został wprowadzony w m. in. w Rawie Mazowieckiej. Rekomendowała go Rada ds. Duszpasterstwa KEP pod przewodnictwem abp Stanisława Gądeckiego, jako element towarzyszący tegorocznemu programowi duszpasterskiemu Kościoła w Polsce.

WARSZAWA | Nuncjatura Apostolska w Polsce, Dęblińska Szkoła Orłąt i Fundacja Dzieło Nowego Tysiąclecia to tegoroczni laureaci nagród Benemerenti przyznawanych przez Biskupa Polowego

Wojska Polskiego. Gala odbyła się w Klubie WAT na warszawskim Bemowie. Połączona była z koncertem kolęd w wykonaniu Antoniny Krzysztoń oraz Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego WP. Uroczystość ta otwiera obchody 25-lecia przywrócenia Ordynariatu Polowego w Polsce, przywróconego przez św. Jana Pawła II. Odczytany został także list Prezydenta RP Andrzeja Dudy. „Wyrazy głębokiego szacunku składam wszystkim, którzy przez minione ćwierćwiecze współtworzyli nowy rozdział w historii katolickiej kapelani polskich sił zbrojnych. W dniu inauguracji obchodów jubileuszu 25-lecia Ordynariatu wyrażam wdzięczność i uznanie wszystkim benemerentibus – dobrze zastużonym dla jego reaktywowania i rozwoju”. □

ciąg dalszy na str. 8

Problemy z mediami

Bogdan Usowicz

Cjciec święty Franciszek zwrócił uwagę na ważny problem mediów: „Wyzwaniem, które dzisiaj jest przed nami, jest zatem nauczenie się na nowo o powiadania, a nie po prostu o wytwarzania i konsumowania ich form. W tym właśnie kierunku powinniśmy być potężni i cenne środki w: ówczesnego przekazu. Ich forma, ja jest ważna, ale nie wystarczy, bo wiem że ty często i, praszcząc, przeciwstawia sobie różnice i odmienne za patrywania, zachęcając do o powiedzenia się po jedn. j lub drugi j stronie, zamiast dawać ogólny obraz sytuacji”.

Jako, że w styczniu obchodzimy światowy dzień środków społecznego przekazu, warto się nad kondycją tzw. czwartej władzy zastanowić. Papież mówi dość wyraźnie, że chodzi o informowanie, a nie jątrzenie i wytwarzanie podziatów.

Wzorcowego systemu informacji zapewne nie ma. Każdy dziennikarz obciążony jest jakimś bagażem poglądów i własnych przekonań. Gorzej, jeśli media wykorzystywane są instytucjonalnie, to znaczy np. jako przedłużenie polityki państwa, czy realizacji konkretnych, nie zawsze dobrych, pomysłów inżynierii społecznej.

Od lat uważało się, że europejskie media są wolne i mogą być przykładem dla innych. Tymczasem ich odbiorca ma obecnie potężny dyskomfort. Dobrym przykładem są tu Niemcy, gdzie w imię polityki „multikulti” i celem usprawiedliwienia błędnej polityki emigracyjnej kanclerz Merkel, przez kilka

dni przemilczano masowe molestowanie kobiet w noc sylwestrową przez przybyśców islamskich.

O zagrożeniach porządku społecznego ze strony emigrantów i przypadkach łamania przez nich prawa informowano w krajach sąsiednich. W Berlinie, w ramach tresury medialnej, obowiązywała cenzura. Jednocześnie te same media, bez żadnych zahamowań, zajmowały się sprawą wolności mediów w Polsce. Uczył Martin Marcina?

Warto też zajrzeć na podwórko francuskie. „Demokratyczne” media dość głęboko angażowały się w wybory regionalne (acz inteligentnie), strasząc armagedonem rządów Frontu Narodowego. Od lat realizują też politykę „politycznej poprawności”, bagatelizując zagrożenie ze strony emigrantów, wspierają antywartości.

Dobrym przykładem jest tu np. pisanie o Polsce. Kilka przykładów z ostatnich

tygodni. Dziennik „Le Figaro” w korespondencji z Brukseli pisze o tym, że „wzorowy uczeń UE staje się czarnym ludem”. W artykule „Autorytarny kurs polskiego rządu...” można przeczytać, że Brukselę niepokoi bezpośrednie mianowanie przez rząd szefów mediów publicznych, częściowe ograniczenie niezależności sądów i niedotrzymywanie zobowiązań w sprawie przyjęcia uchodźców. Wg gazety Bruksela i Berlin „odczuwają dyskomfort od wyborów parlamentarnych z 25 października, kiedy to wygrała betonowo ultrakonserwatywna partia PiS” – „po Austrii Heidera i Węgrach Orbana, Bruksela bierze więc pod lupę Polskę”.

Z kolei „L Express” ocenia sytuację w Polsce „całościowo” pisząc, że „niedawna wygrana radykalnej prawicy kierowanej przez Jarosława Kaczyńskiego, który znany jest z demagogii, to wynik podwójnego zjawiska”: efektu – przegrzania modelu proeuropejskiego przez poprzedników i obawy przed utratą tożsamości (od zagrożenia rosyjskiego, po zalewającą Europę falę emigracji). Sytuacja w Polsce ma też być odbiciem wzrostu nastrojów populistycznych w całej Europie.

Wg „Liberation” PiS to z kolei „nacjonalści”, którzy już dwa miesiące po wygranej „wyalienowali” znaczną grupę społeczeństwa, niepokojącą się o los demokracji (to o KOD – „Komitecie Obrony Demokracji”).

Z KRAJU

- 18 stycznia prezydent Duda udaje się do Brukseli, gdzie rozmawiać będzie z szefem NATO Stoltenbergiem, w Mons z naczelnym dowódcą sił sojuszu w Europie gen. Breedlove’em, a w Brukseli z szefem Rady Europejskiej Tuskiem. Tematem tej ostatniej rozmowy miały być polityka imigracyjna, kryzys strefy Schengen oraz polityka energetyczna.
- 13 stycznia odbywała się w KE debata na temat „praworządności w Polsce”. Spotkanie odbywało się za zamkniętymi drzwiami. MSZ Waszczykowski oświadczył, że nie obawia się ani samej debaty, ani jej skutków.
- Prezes PiS Jarosław Kaczyński spotkał się w Nidzicy z premierem Węgier Viktorem Orbánem. Szczegółów spotkania nie ujawniono.
- Ambasador Niemiec w Polsce został wezwany do MSZ na rozmowę z szefem polskiej dyplomacji Witoldem Waszczykowskim. Wśród tematów rozmów była m.in. kwestia ostatnich wydarzeń w Kolonii i niemieckie ataki w „obronie” polskiej demokracji.
- Minister obrony Macierewicz zapowiedział, że dla resortu priorytetem jest zaplanowany na lipiec szczyt NATO w Warszawie, na którym rozstrzygnie się kwestia możliwości powstania baz w Polsce i stałej obecności wojsk Sojuszu w kraju.
- Minister rodziny, pracy i polityki społecznej Rafalska zapewniła, że program 500+ obejmie każde drugie i kolejne dziecko bez zastosowania jakiegokolwiek kryterium dochodowego. Z programu będą mogły skorzystać także rodziny mieszkające za granicą, o ile nie pobierają tam świadczeń społecznych.
- Kukiz 15 proponuje referendum, w którym propo-

nuje zapytać Polaków, czy chcą przyjęcia przez Polskę uchodźców?

- Kończy się wojna o Trybunał? Trybunał Konstytucyjny umorzył postępowanie w sprawie uchwał Sejmu: o unieważnieniu wyboru w październiku 2015 r. przez poprzedni Sejm 5 sędziów TK oraz o powołaniu w grudniu 5 nowych w ich miejsce. Zdania odrębne złożyli sędziowie Rzepliński, Wróbel i Zubik.
- Ok. 5 tys. kibiców różnych klubów piłkarskich z całej Polski, a także z Białorusi, Litwy i Węgier pielgrzymowało na Jasną Górę. Motywem przewodnim spotkania była 60. rocznica Poznańskiego Czerwca i 1050-lecie Chrztu Polski. Była to już VIII pielgrzymka kibiców.
- 9 stycznia nowym prezesem TVP został Jacek Kurski. Szefem TVP2 – Maciej Chmiel. Szefową polskiego radia – Barbara Stanisławczyk. Mocno skompromitowani propagandyści poprzedniej władzy, którzy utracili stanowiska, zrobili sobie „cyrk” z obroną demokracji. Ostatecznie np. w polskim radiu „mazurka Dąbrowy” (usunięty dyrektor programu I, który nakazał grać, co godzina hymn Polski symfonie Beethovena) zastąpił Mazurek Dąbrowskiego.
- W TVP najbardziej na razie widoczną zmianą jest to, że prezenterzy „Wiadomości” występują teraz na tle wieży Zamku Królewskiego, a nie Pałacu Kultury, co wcześniej „symbolizowało” w „Wiadomościach” stolicę i kraj.
- W dwudziestu polskich miastach odbyły się demonstracje tzw. Komitetu Obrony Demokracji przeciwko zmianom w mediach publicznych, które

zgrupowały od kilku tysięcy do kilkuset ludzi.

- 49% Polaków za najważniejsze wydarzenie 2015 r. uznała wybory i ich rezultaty – wynika z sondażu CBOS. Wśród innych wydarzeń, jako najważniejsze znalazły się wydarzenia sportowe (1,7% wskazań, w tym awans piłkarzy na Euro 2016 – 1,2%). Dla 1,4% Polaków w 2015 r. istotne było przewodniczenie przez Tuska RE. Znikomy odsetek (0,7%) za ważną uznał sprawę imigrantów z Bliskiego Wschodu.
- W liście do dyrektora gdańskiego oddziału IPN Wałęsa prosi o zorganizowanie nagrywanego spotkania z udziałem osób, które „udzielają się w sprawie tzw. Bolka”. B. prezydent chce, by w spotkaniu uczestniczyło 10–15 osób. Sławomir Cenckiewicz, autor trzech książek o Lechu Wałęsie wyraził wstępnie zgodę.
- Nowym szefem rady nadzorczej Agencji Mienia Wojskowego został Paweł Kurtyka, syn b. szefa, IPN, który zginął w katastrofie smoleńskiej. Paweł jest architektem, absolwentem Politechniki Krakowskiej oraz magistrem historii UJ.
- Sejmowa komisja do spraw Petycji obradowała nad propozycją wprowadzenia w Polsce stałego czasu zimowego. Petycję do Sejmu wystosowało w tej sprawie Stowarzyszenie Interesu Społecznego „Wieczyste”.
- Air Port Balice pod Krakowem obstąpił w ub. roku rekordową liczbę 4,2 mln pasażerów. W roku 2016 padnie zapewne nowy rekord, m.in. ze względu na Światowe Dni Młodzieży w tym mieście.
- W okolicach Trójmiasta może powstać terminal LNG, do odbioru skroplonego gazu ziemnego. □

Reszta opisu sytuacji w Polsce pióra Maji Złotowskiej też nie odbiega od codziennych „wstępniaków” „Wyborczej”.

„Le Monde” godzi powyższe opcje i twierdzi, że w Polsce rządzi partia i nacjonalistyczna, i konserwatywna zarazem. Wg gazety „Polska jest pogrążona w bezprecedensowym kryzysie instytucjonalnym, największym od początku przemian demokratycznych”.

Jeszcze dalej idzie tygodnik „Marianne”, wg którego PiS i prezydent Andrzej Duda to „konserwatyści, nacjonaliści, klimatosceptycy i antyeuropejczycy”. Nawet prawicowy tygodnik „Valleurs Actuelles” nie ma wątpliwości, że Polską rządzi obecnie „eurosceptycy”, choć to teza mocno na wyrost.

Polskie media to z kolei osobny przypadek historycznej układanki. Doszło tu do sojuszu wywodzących się jeszcze z poprzedniego systemu elit medialnych z importowaną z Zachodu „europoprawnością”. Krajowy odbiorca owych mediów ma poczucie schizofrenii. Z jednej strony lejąca się godzinami polit-poprawność i jednostronny przekaz, narzucający głębokie podziały społeczne, z drugiej, każda próba zmiany tej sytuacji nazywana jest „zamachem na wolność”. Wzorcem owej „wolności” jest jednak stopień tożsamości przekazu w publicznych mediach z tezami ogłaszanymi do wierzenia każdego dnia na tamach

„Gazety Wyborczej”. Pomysł „mediów narodowych” zabolat nie tylko „krajowców”, ale i medialne „elity” w Europie.

Dla katolików obowiązujące są tu wskazania Soboru Watykańskiego II, który przypomniał, że do „właściwego użytkowania środków medialnych konieczne jest to, aby wszyscy, którzy się nimi posługują, znali zasady porządku moralnego i wiernie je w tym zakresie wcielali w życie”.

Jan Paweł II dodawał: „pogłębiona refleksja nad etycznym wymiarem przekazu społecznego powinna skłaniać do podejmowania konkretnych inicjatyw w celu eliminacji zagrożeń dla dobra rodziny ze

strony mediów i zapewnienia, że te potężne środki przekazu będą dla niej nadal źródłem treści naprawdę wzbogacających. Szczególna odpowiedzialność w tej dziedzinie spoczywa na samych pracownikach mediów, na władzach i na rodzicach”.

Pamiętajmy, że media mogą nie tylko wzbogacać naszą wiedzę, poszerzać jej horyzonty, ale też deformować i stanowić zagrożenie dla ładu moralnego i społecznego. Są to wskazania ważne i aktualne nie tylko dla Jana Dworaka (szef Krajowej Rady Radiofonii i TV - związany z poprzednim układem władzy), ale też dla Jacka Kurskiego (nowy prezes TVP). □

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Premier Wielkiej Brytanii Cameron zapowiedział, że jeżeli w referendum Brytyjczycy opowiedzą się za opuszczeniem UE, to rząd postąpi zgodnie z wolą obywateli.
- Puigdemont został wybrany na szefa katalońskiego rządu. Wsparty go partie popierające secesję tego regionu. Nowy szef rządu zapowiada doprowadzenie do niepodległości Katalonii w 2017 r.
- Szef policji obwodu wileńskiego Lančinskas stanie na czele unijnej misji ds. reformowania ukraińskich organów ścigania. Od roku ministrem rozwoju gospodarczego i handlu w ukraińskim rządzie Jaceniuka jest inny Litwin, biznesmen Abramavičius. Litewskie władze, jako jedyne zdecydowały się też przekazać Ukrainie broń po wybuchu wojny w Donbasie.
- Patriarcha moskiewski Cyryl bronił operacji rosyjskiego lotnictwa w Syrii, uznając, że „ta wojna ma charakter obronny”.
- Zdjęcia satelitarne wskazują, że armia białoruska szykuje umocnienia dla rosyjskich wyrzutni rakiet ziemia-powietrze. Znajdują się one niedaleko granicy z Polską i Litwą.
- Izrael ze względów oszczędnościowych zamyka swoje przedstawicielstwo na Białorusi. W odpowiedzi na decyzję Izraela Białoruś ogłosiła o zamknięciu swojej ambasady w Tel Awiwie. W listopadzie ub. obydwa kraje zniosły obowiązek wizowy.
- Państwa UE przygotowały 4207 miejsc dla uchodźców, którzy mają zostać przejęci od Grecji i Włoch. Polska udostępniła 100 miejsc. W ciągu dwóch lat relokacją ma zostać objętych 160 tys. uchodźców.
- Słowacki premier Fico oświadczył, że Bratysława nie będzie przekazywać pomocy finansowej na rzecz rozwiązywania kryzysu migracyjnego żadnym funduszom. Fico zadeklarował, że Słowacja chce dawać pieniądze wyłącznie na ochronę zewnętrznych granic strefy Schengen i wyraził sprzeciw wobec wprowadzania przez UE obowiązkowych kwot przyjmowania uchodźców.
- Po masowych napaściach seksualnych i rabunkowych w noc sylwestrową w Kolonii władze miasta i szef policji zapewniali przez kilka dni, że nie ma żadnych przesłanek wskazujących na udział uchodźców w tych zajściach. Kłamstwa wyszły na jaw po tygodniu i postawiły pod znakiem zapytania misję niemieckich mediów, które mając wiedzę o zajściach, podporządkowały się politycznej poprawności i fakt barbarzyństwa emigrantów ukrywały.
- Zamachowiec, który w 8 stycznia próbował wtargnąć do komisariatu policji w Paryżu, przebywał wcześniej w niemieckim ośrodku dla azylantów w Recklinghausen.
- Policja rozwiązała demonstrację antyimigranckiego i antyislamskiego ruchu społecznego Pegida w Kolonii.
- W Finlandii odnotowano w noc sylwestrową 120 skarg dotyczących napaści emigrantów na kobiety. Ulice miast patrolowane są przez strażę obywatelskie, tzw. „żołnierzy Odyna”. Podobne przypadki molestowania kobiet odnotowano także m.in. w Szwajcarii, Austrii i Belgii.
- 84% Włochów opowiada się za kontrolami na granicach swego kraju, na wzór wprowadzonych w Szwecji i Danii, by zablokować falę imigracji.
- Szwedzka MSZ Wallstrom zaproponowała, aby Szwecja wróciła do obowiązkowej służby wojskowej, dzięki czemu kraj ten mógłby lepiej radzić sobie m.in. z kryzysem emigracyjnym.
- Tegoroczne egzaminy maturalne – brytyjskie GCSE i A-Level zostały ustalone tak, by testy nie kolidowały z czasem Ramadanu.
- Tysiące kosowskich Albańczyków demonstrowało w Prisztinie przeciwko rządowi. Policja ochraniała gmach rządu, obrzucany przez demonstrantów kamieniami i koktajlami Mołotowa. Chodzi o przyznanie przez rząd praw mniejszości serbskiej.
- Przywódca Korei Płn. Kim Dzong Un powiedział, że próba nuklearna przeprowadzona przez Pjongjang wbrew rezolucjom ONZ, była „aktem samoobrony wobec zagrożenia ze strony USA”. Naukowcy powątpiewają, czy KRL-D naprawdę udało się skonstruować bombę wodorową.
- Kraje Zatoki Perskiej poparty Arabią Saudyjską w konflikcie z Iranem podczas nadzwyczajnego spotkanie poświęconego narastającym napięciom między Rijadem a Teheranem po egzekucji szyckiego duchownego w Arabii Saudyjskiej.
- Przewodniczący PE Schulz wypowiedział się dla Frankfurter Allgemeine Zeitung stwierdzając, że „PiS rządzi Polską stosując demokrację w stylu Putina”.
- Europostowie wszystkich frakcji w PE zostali zasypani tysiącami jednakowych e-maili od polskich internautów; w kilku językach, z przekazem, że demokracja w Polsce nie jest zagrożona.
- Premier Węgier Orban zapowiedział w węgierskim radiu publicznym, że jego kraj nigdy nie poprze ewentualnych unijnych sankcji przeciwko Polsce. □

Kłęknałem do pacierza

Trylogia jak podręcznik

ciąg dalszy ze str. 2

Ojciec Andrzej Bielat zajął się Sienkiewiczem pisząc swój doktorat: „Ocalić Europę. Henryk Sienkiewicz jako apologeta chrześcijaństwa i obrońca cywilizacji łacińskiej”. Aktualnie pracuje nad katechetyczno-teologicznym „przewodnikiem” po „Quo vadis?”. Utworem, który stał się bestsellerem nie tylko w Polsce i Ameryce, i miał wielomilionowe nakłady. – Pisząc „powieść z czasów Nerona” Sienkiewicz wspierał się na wyżyny teologicznych rozważań trudno dostępnych nawet dla porządnych katechetów i dobrych polonistów – mówi. – Tak jak sam autor „Rodziny Połanieckich” pisząc, konsultował się z teologiem i filozofem ks. Stefanem Pawlickim – zmartwychwstańcem, tak i ja chciałbym dziś pomóc czytelnikom i nauczycielom w odczytaniu wielkiego przestania wyrażonego w jego powieściach, które niektórzy chcieliby zakwalifikować jedynie do gatunku „płaszczka i szpada”. Kiedy o Bielat kilkanaście lat pracował wśród Rosjan w Moskwie, Jańcie i Petersburgu, zauważył, że „arcypolski” Sienkiewicz jest bardzo obecny w tamtejszej tradycji. W księgarniach pojawiały się nowe wydania „Potopu” i „Pana Wołodyjowskiego”, a u bukinistów łatwo było znaleźć „Quo vadis?” drukowane za czasów sowieckich. – Zaskoczyło mnie, jak bardzo twórczość Sienkiewicza podziwiał Totstoj – przyznaje. – Jednak najbardziej zadziwił mnie Michał Bułhakow, który nie tylko był znawcą „Litwosa” (taki był pseudonim Sienkiewicza), ale bez skrupowania przepisywał od niego całe fragmenty powieści. Ale na przykład Antoni Czechow książek Sienkiewicza nie nosił. Dziś w Polsce wielu historyków literatury twierdzi, że trącający myszką język Sienkiewicza staje się barierą dla młodych odbiorców. – Naszych pradiadków w jakimś stopniu języka polskiego uczyli proboszczowie, czytając i komentując Biblię księdza Wujka – opowiada o Bielat. – Jednak mówienia po polsku nauczyła ich Trylogia, którą czytali samodzielnie. To dlatego nawet mieszkańcy wsi zwracają się do siebie per „pan”. To nie Sienkiewicz ma problem z tym, że niektórzy nie potrafią go czytać, ale czytelnicy zapominający, że od 130 lat podręcznikiem języka polskiego była właśnie proza Sienkiewicza.

Duety nawróconych

Zwrot ku idealizmowi, bo tak w czasach Sienkiewicza określano wiarę i

religię, zauważyli postępowi koledzy po piórze Henryka Sienkiewicza w jego opowiadaniach z tzw. małej trylogii: „Stary stuga”, „Hania”, „Selim Mirza”. Otwarcie mówi też o Bogu w „Listach z podróży do Ameryki”. – Ta powieść wyniosła go na wyżyny polskiego panteonu literackiego – uważa o Bielat. – Potem już była Trylogia, która udowodniła, że jeśli człowiek nie ma w sercu Boga, to swój honor, jak Kmicic, szybko zagubi i jak Radziwiłł – ojczyznę sprzeda lub zdradzi. W każdej kolejnej z ośmiu powieści wybija się na pierwszy plan stosunek bohaterów do wiary i katolicyzmu. – Największe wrażenie wywarły na mnie nawrócenia literackich „bliźniaków”: Andrzeja Kmicica i Marka Winicjusza – opowiada o Bielat. – Obaj są wybitnymi dowódcami, ludźmi sukcesu i w praktyce wyznają zasadę „siła ponad prawem”. Miłość do kobiety skłania ich do rewizji swej postawy i wejścia na drogę nawrócenia. Kmicic wchodzi na nią nie od razu, jednak konsekwentnie, krokami dużymi lub małymi, idzie do przodu. Natomiast Winicjusz od początku idzie ku Bogu, ale jego nawrócenie to dwa kroki do przodu, a jeden do tyłu. Fascynujące jest też śledzenie nawrócenia ich oblubienic – Oleńki i Ligii. Sienkiewicz dobrze rozumie, że nie trzeba być „wielkim zbrodniarzem i grzesznikiem”, żeby potrzebować prawdziwej metanoi. Cnotliwa Oleńka musi zobaczyć swój egocentryzm i zrezygnować z walki, żeby wszystko było właśnie tak, jak ona to sobie pobożnie i patriotycznie wyobraziła. Młodziutka Ligia musi przejść od bardzo emocjonalnej wiary, opartej na autorytecie rodziców, do wiary dojrzałej. Od miłości lekającej się cielesności do zrozumienia prawdy o Bogu wcielonym – uświęcającym miłość kobiety i mężczyzny. Te duety nawracających się bohaterów to specjalność Sienkiewicza. W „Krzyżakach” nawracają się Jurand i Jagienka, w „Panu Wołodyjowskim” – Michał i Baśka, w „Pustyni i w puszczy” – Kali i Staś, w „Rodzinie Połanieckich” – pan Stach i pani Emilia.

Oprócz listu o swoim nawróceniu Sienkiewicz nie opublikował żadnych zapisków życia wewnętrznego. Postulował, aby czytając literaturę, oddzielać od niej biografię twórcy. – Czy był wierzący? – zastanawia się o Bielat. – Zgodność jego niełatwego życia osobistego z głoszonymi przekonaniami podpowiada, że tak. Nie wyobrażam sobie, żeby człowiek niewierzący mógł wykreować postacie tak głęboko przeżywające Boskie sprawy. □

Barbara Gruszka-Zych (Gość Niedzielny)

Rewolucjonista czy prorok?

ciąg dalszy ze str. 5

Łyzka miodu czy beczka octu?

Św. Franciszek zwracał często uwagę na wolność serca. Wiedział, że nie można przymuszać do praktyk religijnych, lecz mają być one owocem wolnego wyboru, decyzji. Dlatego ks. Bosko nigdy nie przymuszał wychowanków do uczestniczenia w Eucharystii, przystępowania do sakramentów, ale jedynie zapraszał, sugerował – zawsze pozostawiając wolność młodemu człowiekowi. To wszystko czynił z właściwą sobie cierpliwością i łagodnością, według zasady św. Franciszka, który mawiał: „Więcej much złapie się na łyżkę miodu, niż na beczkę octu”. Nasze Zgromadzenie Córek Marii Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) realizuje swój charzmat poprzez wychowywanie dzieci i młodzieży. Prowadzimy m.in. przedszkola, szkoły, internaty a także Oratoria.

Oratorium

Oratorium jest uprzywilejowanym miejscem naszej działalności, gdyż stanowi ono początek całego dzieła ks. Bosko. To właśnie z Oratorium, wyrosły kolejne dzieła wychowawcze: szkoły, pracownie zawodowe, internaty.

Oratorium można scharakteryzować poprzez cztery środowiska: jest to dom, który przygarnia; szkoła, która uczy; parafia, która ewangelizuje; podwórko, gdzie spotykają się przyjaciele i żyje się radośnie.

To dzieło jest konkretną odpowiedzią na pragnienia młodych ludzi. Młodzi tak często potrzebują spojrzenia pełnego zaufania i wiary w ich możliwości, potrzebują być wysłuchani, przyjęci. Oratorium jest domem, w którym kocha się bezinteresownie, domem, do którego powraca się z pewnością bycia oczekiwany i zaakceptowany.

Ludzie młodzi noszą w sobie także ogromny „głód Boga”, Boga, który ich zna i przyjmuje, dlatego jako „duchowe córki ks. Bosko”, żyjące duchowością salezjańską chcemy być znakiem miłości Boga do nich.

Ludzie młodzi są dla nas, dla całej Rodziny Salezjańskiej, Ziemią Świętą, Ziemią Obiecaną a historia życia każdego i każdej z nich jest miejscem szczególnego objawiania się Boga.

Można powiedzieć, że promując „świętość dla każdego” Franciszek Salezy dokonał swego rodzaju rewolucji duchowej. Głosząc, że jest ona osiągalna przez wypełnianie codziennych obowiązków z miłości do Boga, że wyraża się ona w dobroci, miłości i optymizmie, którymi obdarza się także innych ludzi, stał się prorokiem Miłosierdnego Ojca, który każdemu z nas chce powiedzieć: „Świętymi bądźcie, ponieważ Ja jestem święty” (Kpł. 11,44). □

s. Dorota Chwita FMA – salezjanka

S. Salezjanki na wycieczce z dziećmi

O co chodzi z napływem imigrantów?

Tych głębszych przyczyn nie można pominąć milczeniem – bez nich nie zrozumiemy, dlaczego Europa dobrowolnie otworzyła swe granice. Imigranci z krajów Trzeciego Świata mają stać się czynnikiem przesądającym o likwidacji dotychczasowego modelu cywilizacyjnego opartego na narodach ukształtowanych na glebie antyčno-chrześcijańskiej oraz kształtowaniu się nowego modelu społeczeństwa wielonarodowego, wielorasowego i wielokulturowego. Obecnie dogmatem obowiązującym w cywilizacji zachodniej jest samolubne przekonanie, że model demoliberalny posiada wartość uniwersalną i dlatego jest moralnie uzasadnione i generalnie słuszne aby narzucać ten model wszystkim pozostałym społeczeństwom na świecie. Skoro – jak powiada się – można i należy eksportować demokrację na cały świat, jest oczywiste, że należy przygarnąć wszystkich potrzebujących, zwłaszcza jeśli są ofiarami procesu nieudanej budowy demokracji we własnych krajach. Nowi przybysze staną się strategicznymi sojusznikami tych, którzy w Europie i Ameryce dążą do budowy „nowego porządku”. Nie ma znaczenia, czy się zaaklimatyzują, czy też nie. Staną się nieodłączną częścią Europy, nieodwracalnie zmienią Europę narodów w Europę multikulturalną.

Dramat Europy zalewanej przez fale imigrantów można starać się również odczytać w świetle toczącej się gry politycznej. Europa stoi przed dokonaniem strategicznego wyboru. Może budować wspólny rynek razem z Rosją (a nawet z Chinami), albo też stworzyć wspólny organizm z państwami Ameryki Północnej, czyli upraszczając, ze Stanami Zjednoczonymi. Przekształcenie Europy ojczyzn w Stany Zjednoczone Europy zbliży Europę z multikulturalną Ameryką. Taki proces z pewnością ułatwi Europejczykom dokonanie wyboru ze wskazaniem nie na Rosję, lecz na atlantyckiego Sojusznika. Stany Zjednoczone wspierają napływ imigrantów, natomiast prawica (np. Front Narodowy we Francji) odwołująca się do hasła obrony tożsamości narodowych, z sympatią spogląda w kierunku Rosji.

Stany Zjednoczone, dążące do utrzymania hegemonii na świecie, realizują od wielu lat

ciąg dalszy ze str. 3

politykę: „dziel i rządź”. Zdestabilizowały obszar cywilizacji islamskiej, od Libii po Irak. Teraz przyszła kolej na Europę, która, gdyby wzrastała w siłę, mogłaby uniezależnić się od Ameryki. Napływ imigrantów skutecznie wyeliminował Europę z gry prowadzonej na światowej szachownicy. Teraz poszczególne państwa europejskie kłócą się między sobą. Jeśli Ameryce uda się dodatkowo zdestabilizować Rosję, na placu pozostanie jeszcze tylko jeden poważny rywal: Chiny.

Najsilniejsze państwo Unii Europejskiej, czyli Niemcy, prowadzi swą własną grę, nie do końca tożsamą z polityką amerykańską. Niemcy chcieli narzucić Europie swoją politykę. Kiedyś budowali militarnie Europę niemiecką, dzisiaj pod patronatem Ameryki chcieliby budować Europę multikulturową z Niemcami jako „przewodną siłą”. Nie wychodzi. Wydaje się, że po raz kolejny przeliczyli się, ponieważ nie rozumieją w swym zadufaniu, podobnie jak nie rozumieli w przeszłości, że są zbyt stabi by skutecznie zdominować Europę.

Swoje interesy mają również: rosnąca w siłę Turcja, która łągodzi problem z napływem milionów uchodźców z Syrii, a przy okazji może naciskać na słabe państwa europejskie, by udzieliły jej wsparcia finansowego i przychylniej spojrzęły na kwestię jej członkostwa w Unii. Jeśli Europa przekształci się w państwo zachodnio-islamskie, drzwi dla Turcji zostaną wreszcie otwarte. Na koniec, Izrael, któremu bardzo na rękę jest by Europa uwikłała się na dobre w spór ze światem islamu. Europa skonfliktowana z muzułmańską społecznością, a nawet pogrążona w wojnie domowej z mniejszościami, będzie – chcąc nie chcąc – na długie lata naturalnym sojusznikiem państwa żydowskiego.

A może jednak za napływem imigrantów przemawiają bardziej prozaiczne przyczyny, takie jak zapas demograficzny albo brak młodej wiekiem siły roboczej? Łatwo obalić takie supozycje. Napływ milionów imigrantów z kręgu obcej cywilizacji islamskiej nie naprawi wadliwej struktury demograficznej społeczeństw zachodnich, ponieważ w przyszłości w Europie de facto powstaną nowe, odrębne społeczeństwa o zdrowej strukturze demograficznej, a stare społeczeństwa będą w coraz większym stopniu zdeformowane (kurczące się). Napływający imigranci nie zniwelują również istniejącej luki na rynku pracy. Większość z nich nie posiada stosownych kwalifikacji ani chęci ich uzyskania. Przybysze nie zamierzają pracować w tych sektorach gospodarki, gdzie istnieje deficyt młodej wiekiem siły roboczej. Staną się oni obciążeniem dla systemu opieki socjalnej.

Reasumując, na naszych oczach Europa w dotychczasowym kształcie cywilizacyjnym umiera. Nie należy spodziewać się, że na jej gruzach powstanie nowa, lepsza cywilizacja „multikulturalna”. Taki model nie ma szans na przetrwanie. Jest formą zdegenerowaną, charakterystyczną dla cywilizacji w fazie schyłkowej. Dlaczego właśnie dostrzegam liczne analogie między współczesnym zamieszaniem a dziejami starożytnego Rzymu w wiekach IV-VI, kiedy stanowił, podobnie jak obecnie, byt w znacznym stopniu kosmopolityczny i wielobarwny kulturowo, ztracający swą dotychczasową tożsamość. W obliczu zagrożenia ze strony „barbarzyńców”, potęga Imperium najpierw rozpadła się na dwie części, a następnie posypała jak domek z kart. □

Wojciech Turek

Neymar ocenizowany

FIFA ocenizowała opaskę brazyjskiego piłkarza.

Podczas gali wręczenia Złotej Piłki zaprezentowano „poprawione” nagranie z finału Ligi Mistrzów. Neymar miał wówczas na głowie opaskę z napisem: „100% Jesus”. Na nagraniu napisu nie ma.

Złotą Piłkę dla najlepszego zawodnika 2015 r. odebrał Argentyńczyk Leo Messi. Na uroczystości wręczenia nagrody obecny był także Neymar, który ostatecznie zajął drugie miejsce. Podczas gali wyświetlono film pokazujący m.in. piłkarzy FC Barcelony cieszących się po zwycięstwie w Lidze Mistrzów. Neymar miał wtedy na sobie opaskę, w której trenował już w dzieciństwie. Na opasce widniał napis odwołujący się do Boga. Tymczasem na filmie pokazanym przez FIFA opaska jest biała, a napisu nie

ma. Prawdopodobnie film został elektronicznie „poprawiony”.

Brazylijski napastnik FC Barcelony nie ukrywa swojej religijności. Należy do jednej z licznych w jego kraju wspólnot ewangelikalnych. Na swoim profilu w portalu społecznościowym nazywa siebie „dzieckiem Boga”. □

Kopiec zgody

Czy moglibyśmy odnowić jeszcze to poczucie, że możemy być razem, że coś dobrego nas łączy?

Zastanawiając się nad praktycznymi możliwościami zmniejszenia przepaści, która nas dzieli, pozwoliłem sobie zaproponować, podczas ostatnich świąt Bożego Narodzenia powrót do idei, w której moglibyśmy spróbować zakopać nasze wojenne topory – do idei kopca św. Jana Pawła II.

Mój ojciec, z którym często przemierzałem szlaki spacerowe na kopiec Kościuszki i nieco dalszy – Piłsudskiego, wskazywał mi, jeszcze za życia naszego papieża, dobre miejsce na trzeci kopiec, w pół drogi między tymi dwoma – naturalne miejsce na ten symbol wdzięczności rodaków dla największego spośród nas: dla Karola Wojtyły.

Kiedy papież umarł, entuzjastycznie poparł ten pomysł jego przyjaciel – kardynał Stanisław Nagy. Wtedy jednak wydawało się, że to pomysł jakoś może „konkurencyjny” wobec pięknej idei centrum Jana Pawła II, nad którą patronat objął kard. Stanisław Dziwisz. Kopiec wydawał się niepotrzebny. Świętemu Janowi Pawłowi on na pewno nie był i nie jest do niczego potrzebny. Wydaje mi się, że dziś, bardziej niż kiedykolwiek, potrzebny jest nam, Polakom. Nie tylko wierzącym katolikom, ale tym wszystkim, którzy szanowali to dobro, którego symbolem był w naszym publicznym życiu Jan Paweł II: dobro wspólne. Dziś, podzieleni na zwalczające się zajadłe obozy, potrzebujemy odnowienia tego poczucia, które ostatni raz chyba gościło w ogromnej większości naszych serc w kwietniu 2005 roku: w czasie, kiedy jednoczyło nas poczucie wdzięczności do odchodzącego papieża, patrona naszych trosk, dobrego ojca naszej wspólnoty. W swoim ostatnim słowie, w liście do rodaków datowanym na 1 kwietnia 2005 roku, adresowanym do generała zakonu paulinów na Jasnej Górze z okazji 350. rocznicy obrony klasztoru jasnogórskiego w czasie szwedzkiego potopu, Jan Paweł II wezwał nas do „jedności w budowaniu dobra, dla pomyślnej przyszłości Polski i wszystkich Polaków (...), do strzeżenia skarbcza ponadczasowych wartości, aby korzystanie z wolności było ku zbudowaniu, a nie ku upadkowi”.

Właśnie z myślą o tych słowach, o tym wezwaniu, tak niepokojąco aktualnym w dzisiejszej rzeczywistości, wróciłem w końcu 2015 roku do idei kopca. Czy moglibyśmy odnowić jeszcze to poczucie, że możemy być razem, że coś dobrego nas łączy? Dzielenie dzieli, tylko wspólne budowanie może budować. Zbudujmy więc razem nie piramidę, nie dzieło pysznej gigantomanii, ale zdobądźmy się na jeden, tak nam dzisiaj potrzebny owoc wspólnej pracy. Żeby każdy mógł dosypać przyniesioną przez siebie garść ziemi, przywieźć ją swoim trudem, na taczce. Nie jak w ostatnich manifestacjach: „Kaczka na taczce”, ale w intencji zgody, choć w tym jednym punkcie. Tu nie idzie o kolejny pomnik dla świętego papieża, ale o wykorzystanie szansy, jaką dla naszej podzielonej wspólnoty może być to symboliczne spotkanie w wysiłku podejmowanym razem. Tak jak scalało, przynajmniej w jakimś stopniu, doświadczenie takiej pracy przy kopcu Kościuszki, a potem Piłsudskiego.

Przed Świątami Dniami Młodzieży, które przecież także przez szacunek milionów ludzi na całym świecie dla świętego Jana Pawła zgromadzą uczestników ze wszystkich kontynentów na tym święcie

nadziei w Krakowie, moglibyśmy zacząć tę pracę. Skończyć moglibyśmy ją w roku 2020, kiedy przypadnie setna rocznica urodzin Karola Wojtyły i setna rocznica obrony Europy przed bolszewizmem – obrony wysiłkiem zjednoczonej Polski.

Wszyscy są zaproszeni: każdy uczestnik KOD-u, każdy z 8 630 637 tych, którzy w ostatnich wyborach prezydenckich oddali swój głos na kandydaturę Andrzeja Dudy, i każdy z tych, którzy wtedy z prawa głosu nie skorzystali. Wszyscy są zaproszeni do okazania dobrej woli, do wspólnego budowania. Wszyscy są zaproszeni nie przede mną, oczywiście, ale przez tego wielkiego ducha, który skupiał Polaków i patronował naszej solidarności.

Tę właśnie propozycję przedstawiłem na Boże Narodzenie 2015 roku za pośrednictwem portalu wPolityce, wydrukowała ją także „Rzeczpospolita”, nie odpowiedziała na moją prośbę „Gazeta Wyborcza” – ale zareagował życzliwie na mój tekst jeden z dziennikarzy jej krakowskiej redakcji. Podkreślałem to z nadzieją, bo chciałbym dotrzeć z tą ideą do każdego, kto pamięta 16 października 1978 roku – wielki dzień naszej narodowej wspólnoty, albo choć 2 kwietnia 2005 roku: może ostatni dzień tej wspólnoty. A może jednak nie ostatni?

Teraz chcę bardzo prosić o rozważenie tej idei Czytelników waszego tygodnika. Może macie Państwo lepszy pomysł odpowiedzi na zacytowany tutaj ostatni apel Jana Pawła II do nas? I na dzisiejszą zimną wojnę domową w naszym wspólnym domu? Bardzo możliwe, że są lepsze pomysły. Ja lepszego nie mam, a szukam gorączkowo szansy na zatrzymanie tego wysiłku wzajemnej złości, który wszyscy razem możemy tylko przegrać.

Dwa już usypane kopce na horyzoncie krakowskich Błoni pokazują znaczenie dwóch spraw, którym dwaj bohaterowie służyli, spraw stanowiących o specyfice polskiego doświadczenia historycznego: to Rzeczpospolita i niepodległość. W tych dwóch sprawach, które łączy jedna idea nadrzędna: wolności – kryje się to nasze dziedzictwo, bez którego zrozumienia i podjęcia nie będziemy Polakami, nie pojmujemy siebie jako wspólnoty, w której warto być. Im są naprawdę poświęcone kopce Kościuszki i Piłsudskiego. Kopiec Karola Wojtyły – świętego Jana Pawła wskazać mógłby na jedną jeszcze wartość, bez której ani Rzeczpospolita, ani niepodległość się nie ostoją: to jest solidarność, to jest zgoda, to jest wzajemna miłość, albo – przynajmniej – szacunek. □

Andrzej Nowak (Gość Niedzielny)

Para Prezydencka w Orszaku Trzech Króli

W Święto Objawienia Pańskiego, ulicami Warszawy od pl. Zamkowego, Krakowskim Przedmieściem do pl. Piłsudskiego przeszedł Orszak Trzech Króli. Przed Pałacem Prezydenckim Andrzej Duda wraz z małżonką dołączyli do orszaku i wzięli udział w pójściu do kościoła.

Prezydent powiedział, że Trzech Króli jest dla niego piękną tradycją, przypomniał, że to najstarsze chrześcijańskie święto, obchodzone od III wieku. – Odkąd pamiętam, zawsze tego dnia uczestni-

czyłem w Mszy św. i tradycyjnym poświęceniu kadzidła i kredy oraz uroczystym wypisaniu „K+M+B” na drzwiach – powiedział Andrzej Duda. – Jest to tradycja, w której zostałem wychowany, więc

bardzo się cieszę, że przybrała ona wspólnotową, obywatelską formę marszów, na których spotyka się od lat już tyle osób w całej Polsce – dodał prezydent.

Przypomniał również, że takie wyda-

Attentat contre la démocratie

Qui dénie la démocratie ?

Que se passe-t-il en Pologne ? Le monde entier montre notre pays du doigt, on lui fait les gros yeux de partout. On le menace de sanctions extrêmes, encore jamais appliquées à aucun pays. Tout le landerneau européen s'agite, se drape dans sa vertu, s'offusque, vilipende, tout le monde a son mot à dire, tout le monde dit tout et n'importe quoi.

De quoi s'agit-il ? Nous assistons à l'« internationalisation » des contestations de l'opposition polonaise dont il a déjà été question ici. Non contente de s'agiter dans les media nationaux, l'opposition en appelle à l'étranger pour accabler encore plus la Pologne d'opprobre et la marginaliser aux yeux de la communauté internationale. Car les libéraux, qui ont tenu le pouvoir pendant huit ans, sont des mauvais perdants et des mauvais joueurs. Ils avaient tout, mais en deux élections ils ont tout perdu. Il leur est difficile de s'en remettre, d'autant plus que des libéraux plus modernes qu'eux veulent prendre leur place. C'est donc la compétition à la « défense » de la démocratie. C'est pourtant bien la démocratie qui les a chassés des ors de la République. C'est pourtant bien la démocratie qui leur permet de s'opposer au pouvoir, de dire et d'écrire ce qu'ils veulent, de descendre dans la rue pour manifester leur opposition, de s'emporter dans l'hystérie anti-PiS. Si l'opposition peut s'opposer aussi librement, où est donc l'attentat contre la démocratie dont ils accusent la nouvelle majorité ?

Au moment de la remise du résultat officiel des élections présidentielles qui confirmait son élection, le président-élu avait demandé à la majorité d'alors de ne rien entreprendre qui pourrait porter un quelconque préjudice à la Pologne pour les mois ou les années à venir. La majorité d'alors n'avait pas manqué de se moquer bruyamment de ce président-élu qui se permettait de leur dire ce qu'elle devait faire ou ne pas faire – attitude bien caractéristique de la mentalité du politicien polonais qui manie facilement le dénigrement. Les délais entre l'élection du président, la publication et la remise des résultats, la prise du pouvoir et les élections législatives, ont été suffisam-

ment longs pour que l'équipe, sur le déclin et mal intentionnée à l'égard des successeurs, puisse en toute tranquillité se livrer à des manipulations législatives dont le seul objectif était la volonté de nuire aux futurs dirigeants – encore une autre caractéristique de la politique polonaise. Sachant qu'elle ne serait pas reconduite aux législatives, la majorité libérale et agrarienne a cherché à mettre en place un moyen de blocage du travail législatif de la nouvelle Diète. L'attentat contre la démocratie, c'est la PO qui l'a fomenté en voulant prendre le Tribunal constitutionnel pour elle, pendant que tout le monde baissait la tête pour ne rien voir. L'opposition d'alors a dû protester mais les media, en majorité favorables aux libéraux, n'ont rien laissé transpirer. Arrivés au pouvoir, les conservateurs ont voulu annuler les manipulations libérales, mais ils s'y sont sans doute mal pris et ont prêté le flanc à la critique de l'opposition. Cela a donné lieu au mauvais spectacle auquel les Polonais ont été obligé d'assister passivement.

L'autre affaire, c'est celle des media. Il s'agit en réalité des media publics, donc financés par l'argent public, celui du contribuable. Avec le temps, la télévision et la radio publiques étaient devenues les porte-voix de l'ancienne majorité. On était loin du service public que ces media devaient assurer dans le respect du pluralisme et de l'objectivité. Récemment, en regardant « Wiadomości », le journal de 19 h 30 de la première chaîne TVP1, j'ai pu remarquer que ce respect laissait beaucoup à désirer. Précisément, à propos de l'affaire du Tribunal constitutionnel, on a pu voir s'exprimer tout ce que l'opposition comptait de voix diverses et variées qui cherchaient à dire quelque chose sur le sujet, ce qui à la fin faisait l'effet d'une belle cacophonie. Et ce soir-là, il n'y a pas eu d'autres opinions exprimées que celles critiquant l'action du gouvernement. Pour respecter le pluralisme et l'objectivité, nous aurions dû entendre des gens de la majorité pour savoir ce qu'ils avaient à dire eux aussi. Si on ajoute à cela des media d'opinion comme le quotidien Gazeta Wyborcza ou l'hebdomadaire Newsweek Polska ou

d'autres, on s'aperçoit que la majorité de la presse écrite, parlée et télévisée exprime la même opinion et formate l'esprit des lecteurs dans un seul et même sens. L'idée de la récente loi sur les media publics, qui change leur statut en media nationaux, est de rétablir l'équilibre dans le pluralisme et l'objectivité pour les rendre plus crédibles aux yeux des citoyens. Alors l'opposition critique la mainmise de l'État sur ces media publics en oubliant que l'ancienne majorité avait elle aussi manigancé, dans l'« indifférence », des rachats de titres de presse, par des sociétés amies, afin qu'ils deviennent plus complaisants à son égard.

C'est cela l'attentat à la démocratie. Ces affaires montrent que nous sommes dans une sorte de nouvelle lutte des classes. D'un côté, les représentants de la « Pologne du haut », l'« élite éclairée » avec les libéraux en « fer de lance », qui détiennent l'argent, forment l'« establishment » dont une partie est issue ou héritière de la « nomenklatura » d'autrefois. Ils veulent défendre leurs privilèges sans se soucier des difficultés des citoyens. De l'autre côté, les représentants de la « Pologne du bas », proches de ces citoyens dont certains connaissent des difficultés ou sont en situation précaire, veulent construire une meilleure justice sociale dans le respect des traditions et des valeurs chrétiennes. C'est une fracture profonde qui divise le pays car tout oppose ces deux Pologne. Pour autant, la liberté et la démocratie ne doivent pas être regardées par le petit bout de la lorgnette. C'est l'affaire de tout le monde, pas seulement des élites. □

zenia jak organizowany już po raz ósmy w Warszawie Orszak Trzech Króli pomagają w nieprzerwywaniu łańcucha pokoleń, które przekazują sobie tradycję. – One tę tradycję budują i spajają wspólnotę – podkreślił. Zaznaczył też, że niezwykle go to cieszy, ponieważ wokół tego wydarzenia rodzi się wiele inicjatyw obywatelskich, a tradycja jest przekazywana dzieciom przez ich rodziców.

– Chciałbym życzyć, żeby ten rok był dobry dla nas, żeby był rokiem, kiedy rzeczywiście odczujemy poprawę – mówił Andrzej Duda. – Myślę tu przede wszystkim o domowych budżetach rodzin, bardzo też liczę, że będzie pomoc dla dzieci ze strony państwa polskiego – dodał.

– Chciałbym generalnie, żeby ten rok uptynął nam dobrze, żeby było bezpiecznie, żebyśmy budowali tę sferę bezpieczeń-

stwa i wewnętrznego, i zewnętrznego. To są oczywiście zadania dla władzy i to jest moje zadanie i będę czynił wszystko, żeby je jak najlepiej zrealizować, żebyśmy dobrze czuli się w swoim kraju – podkreślił prezydent.

Na zakończenie na scenie na Placu Piłsudskiego Para Prezydencka wspólnie z uczestnikami zaśpiewała kolędę „Bóg się rodzi”. □

Za rok wybory

Sondaże są nieubłagane. Większość Francuzów nie chce reelekcji Francois Hollande'a.

Marnym pocieszeniem dla socjalisty jest to, że nie najlepsze notowania we własnym obozie ma też b. prezydent Nicolas Sarkozy (75% ankietyowanych Francuzów nie chce oglądać w wyborach żadnego z nich). Na lewicy, lepiej od Hollande'a postrzegany jest premier Valls, czy minister ekonomii Macron. Chociaż wyborcy dość dobrze ocenili postawę prezydenta wobec zamachów terrorystycznych, to znacznym obciążeniem pozostają dlań wyniki ekonomiczne, a zwłaszcza rosnące ciągle (od 3 lat) bezrobocie. W przemówieniu noworocznym prezydent próbował zaklinać rzeczywistość i wskazywał, że Francja ma wzrost ekonomiczny, choć jego wielkość jest niewystarczająca do zmniejszenia bezrobocia. Zapowiedział też objęcie szkoleniami zawodowymi pół miliona osób poszukujących pracy. Szczegóły mają się pojawić w lutym. Tego typu akcja może zmienić statystyki, ale głównie na papierze. Specjaliści są dość zgodni, że jeśli w tym roku Hollandowi nie uda się zmniejszyć bezrobocia szanse na reelekcję w roku 2017 będą iluzoryczne. Tymczasem planowany wzrost gospodarczy we Francji ma wynieść w tym roku jedynie 1,5% PKB, a i to nie wiadomo, czy nie jest to wielkość przeszacowana. □

Jan Kciuk

foto: T. Różycki

KRZYŻÓWKA Z PRZYPOMNIENIEM

PROPONUJE: MDZ

Poziomo: A-2. Owoc dębu. C-1. Przenośnie o osobie kierowanej przez kogoś-jak młoda owca. E-1. Parostatek. G-4. Zamiary, zamiśły. H-1. Siły zbrojne państwa. J-1. Głośne, nieuprzejme narzekanie. L-1. Potocznie: chłopak w wieku dorastania. M-2. Plama na rogówce oka; leukoma.

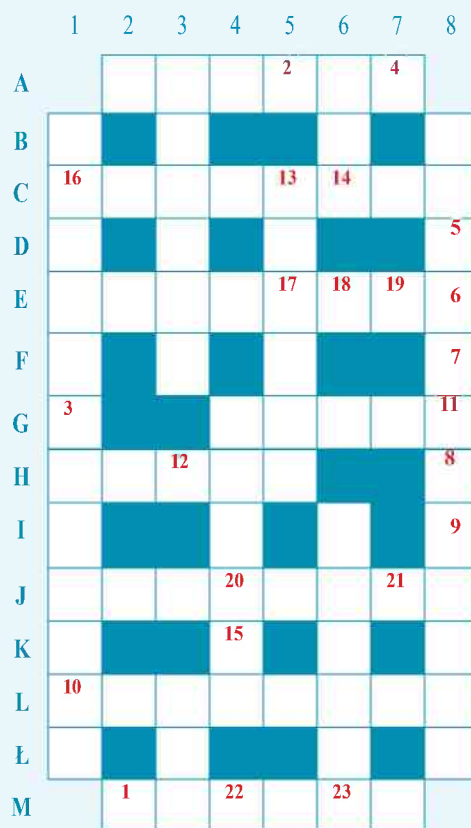
Pionowo: 1-B. Potocznie o posiadłościach rolnika. 3-A. Datek na tacę. 3-L. **Souverein d'un royaume.** 4-G. Miejsce dla duszy wielkiego grzesznika. 5-C. Krótki odcinek czasu; moment. 6-A. Rzeka w ptd.-zach. Iranie - dopływ rzeki Karun. 6-I. Specjalista od budowy organizmów. 8-B. Pani w klasie szkolnej. □

Litery z pół ponumerowanych od 1 do 23 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 43/2015: „Dwadzieścia jeden lat”.

Poziomo: święto, wolumin, robota, imbryk, dowódca, antena, aura, ulga, piec, opel, działo, układy, granat, Szopen, zabawka, Iberia, Kraków, kazanie, oktawa.

Pionowo: świta, uszak, ucisk, imbir, tóbuz, akcja, dzwon, orka, sake, zbyt, zez, aspekt, wada, ogniwo, lawa, umowa, model, norma, gleba, Niasa, trawa. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Kapitan piłkarskiej reprezentacji Polski Robert Lewandowski został najlepszym sportowcem Polski w 2015 r. w 81. plebiscycie „Przeglądu Sportowego” i TVP. Drugie miejsce w plebiscycie zajęła Anita Włodarczyk, a trzecie Agnieszka Radwańska. Poza „podium”, ale w pierwszej dziesiątce znaleźli się jeszcze: Paweł Fajdek (lekkoatletyka), Michał Kubiak (siatkówka), Piotr Małachowski (lekkoatletyka), Joanna Jędrzejczyk (sporty walki – MMA), Rafał Majka (kolarstwo), Michał Jurecki (piłka ręczna) i Rafał Sonik (rajdy terenowe).

☺ Skoro przy plebiscytach jesteśmy to odnotujmy, że Anita Włodarczyk zajęła drugie miejsce, a Paweł Fajdek piąte w rankingu wydawanego w USA miesięcznika lekkoatletycznego „Track and Field News”.

☺ Reprezentacja Polski zajmuje 35. miejsce w pierwszym w tym roku rankingu FIFA). Prowadzi Belgia, przed Argentyną i Hiszpanią.

☺ W Berlinie polscy siatkarze wygrali z Niemcami 3:2 mecz o trzecie miejsce i zapewnili sobie wyjazd do Tokio na kolejne olimpijskie kwalifikacje. Z Berlina bezpośredni awans do Rio zapewnili sobie tylko Rosjanie, którzy w finale pokonali 3:1 Francję. W półfinale Polska uległa Francji 0:3.

☺ Do szokujących scen doszło po meczu siatkarskim Polska-Niemcy. Niemiecka policja wyrwała polskim kibicom transparent, na którym nasi kibice umieścili napis:

„Brońcie swoich kobiet, a nie naszej demokracji”, nawiązując do ataków niemieckich polityków i mediów na polski rząd.

☺ Agnieszka Radwańska po wygraniu turnieju w chińskim Shenzen (w finale pokonała Amerykankę Riske 6:3, 6:2), awansowała na czwarte miejsce w rankingu WTA Tour.

☺ Polska przegrała z Hiszpanią 12:26 w finale towarzyskiego turnieju piłkarzy ręcznych. Wcześniej w Irun Polacy triumfowali w pojedynkach z Brazylią 27:23 i Szwecją 28:26.

☺ Justyna Kowalczyk pożegnała się z zawodami Tour de Ski na 23. miejscu. Triumfowały bezkonkurencyjne Norweżki.

☺ Słoweniec Prevc odniósł kolejne zwycięstwo w zawodach Pucharu Świata w skokach narciarskich w niemieckim Willingen, a najlepszy z Polaków Hula zajął miejsce 18. Kot był 26., Stępkata – 28., a Wolny – 30. W Willingen nie startował Stoch, który po nieudanym Turnieju Czterech Skoczni wrócił do kraju i przygotowywał się do mistrzostw świata w lotach narciarskich w Bad Mitterndorf. □

Emigranci

Jan Kciuk

Po słynnej „dżungli” pod Calais, gdzie nielegalni emigranci próbną ją wszelkimi metodami przedostać się do „ziemi obiecanej”, za jaką uważa ją terytorium Wielkiej Brytanii, zjawisko zaczyna się rozszerzać.

Władze nie wiedzą co robić i ostatnio w okolicach Calais pojawiły się patrole obywatelskie mieszkańców, którzy wzięli sprawę porządku w swoje ręce. Pojawili się co prawda oskarżenia o powiązania owych patroli ze „skrajną prawicą”, ale mieszkańcy są zadowoleni.

Tymczasem na północy Francji wyrastają już kolejne „dżungle”. Nowy obóz wyrósł pod koniec roku pod Dunkierką, w gminie Grande-Synthe. Niewielka grupa chętnych na wyjazd do Anglii koczowała tam od 2006 r. Jednym się udawało, innym nie, ale liczebność tego koczowiska nie przekraczała 60 osób. W wakacje 2015 chętnych do ucieczki z Francji przez Dunkierkę zaczęło nagle przybywać. We wrześniu było ich już 300, w październiku 880, w listopadzie – 1,6 tys. Obecnie mówi się, że na 20 hektarowym terenie gminy mieszka co najmniej 3 tys. osób, a ich liczba rośnie z dnia na dzień. 95% emigrantów obecnych pod Dunkierką to Kurdowie. Praktycznie nikt z nich nie chce pozostać we Francji, choć władze dość chętnie rozpa-

trują wszystkie wnioski azylowe. Sytuacja w tym obozie jest znacznie gorsza, niż w Calais, bowiem w ustawionych w błocie namiotach mieszka duża liczba rodzin, często z matymi dziećmi. Jest też sporo kobiet w ciąży. Mieszkańcy tego koczowiska próbują wtamywać się do TIR-ów, które przed podróżą do Wielkiej Brytanii tankują na pobliskiej stacji benzynowej. Sztuka ta udaje się rzadko, więc większość czeka na jakieś otwarcie granicy i traktuje swój pobyt we Francji tymczasowo. Miejscowe władze i stowarzyszenia charytatywne zapewniają im jeden gorący posiłek dziennie, trzy razy w tygodniu parkuje tu ambulans medyczny, wydaje się dodatkowe jedzenie, koce, namioty, ubrania. Gmina oddała do dyspozycji emigrantów toalety i kilkadziesiąt kabin prysznicowych. Rozwiązania problemu nie widać, a 20 hektarów nowej dżungli zachęca do przybywania nowych emigrantów. Warto tu dodać, że cała gmina liczy 21 tys. mieszkańców i przybywszy są dla niej sporym obciążeniem finansowym. □

Rok po zamachach

Francuskie władze postanowiły upamiętnić pierwszą rocznicę zamachów na tygodnik „Charlie Hebdo”.

Prezydent Francois Hollande, mer Paryża Anna Hidalgo i premier Manuel Valls odstonili trzy tablice w miejscach, gdzie zginęło 11 osób zamordowanych przez islamskich terrorystów – braci Kouachi i Amedy Coulibalego. Nie obyło się bez wpadek. Na jednej z tablic umieszczono błędnie napisane nazwisko rysownika Georgesa Wolinskiego. Polskie nazwisko sprawiło kłopoty kamieniarzowi, który zamiast „i” umieścił w nim na końcu literę „y”. Ostatecznie ceremonię trochę opóźniono, a nazwisko szybko poprawiano.

Pierwszą rocznicę zamachów uczciła też sama redakcja tygodnika wydając z tej okazji numer specjalny. Uczczenie owo było jednak dość dziwne, jeśli nie obrzydliwe i wywołało nowy skandal. Przy okazji pokazano, że jednak zamachy przyniosły „odpowiedni” skutek i terrorysty pośmiertnie wygrali. Tym razem zamiast „tradycji” karykatur Mahometa, na okładce numeru pojawiła się bowiem postać...

Boga chrześcijan. Siwobrody staruszek w długiej szacie, z głową wpisaną w symbol Trójcy świętej, pomyka gdzieś z kałasznikowem przewieszonym przez ramię. Rysunek opatrzone napisem „Morderca nadal biega (na wolności – przyp. aut.)”. Bóg-morderca wywołał konsternację. Okazuje się, że „Charlie Hebdo” traktuje temat terroryzmu „szerzej” i nie upatruje go wcale w islamie, ale w każdym typie „obskurantyzmu religijnego”, przenosząc ostrze krytyki na religię w każdej postaci. Nie ma też chyba potrzeby dodawać, że karykaturowanie siwobrodego Boga chrześcijan jest przy okazji dla rysowników znacznie bezpieczniejsze i w tym przypadku raczej „nie zagraża zdrowiu” satyryka.

Tymczasem już niejaki Adolf Hitler umiał rozróżnić poszczególne religie, twierdząc, że w islamie i japońskiej religii sinto odnajduje pokrewne mu wartości siły i przemocy, zaś chrześcijaństwo zaszczerpa jedynie tak złe

cechy jak np. łagodność i dobro. Obskuranci z „Charlie Hebdo” stoją na starych marksistowskich pozycjach, że każda religia to przynajmniej „opium dla ludu” i należy je bezwzględnie ośmieszać i zwalczać. Z tym, że asekurancko wolą jednak bić w chrześcijan... Tymczasem to nie chrześcijanie są tu podmiotem terroryzmu. Udowodniły to zresztą kolejne wydarzenia. Tego samego dnia zaatakowano posterunek policji w XVIII dzielnicy. Muzulmanie uczcili rocznicę po swojemu, bojowym okrzykiem „Allah akbar!”.

Na wyczynty „Charlie Hebdo” zareagowali nawet niektórzy politycy francuscy, którzy nagle przestali „być Charlie”... Przebudzenie dość dziwne, bo czym jest ów rzekomo „satyryczny” tygodnik każdy wiedział od lat, a mimo to – niczym baran w stadzie – powtarzał rok temu słynną mantrę „je suis Charlie”. Odnotujmy jednak, że wśród „przebudzonych” jest nawet b. premier, a obecnie mer Bordeaux i ważny polityk Republikanów Alain Juppe, który stwierdził, że to co robi tygodnik „nie jest śmieszne”, a on sam „nie jest już całkiem... Karolkiem”. Mądry Francuz po szkodzie... □

Odzieżowy hit

W ostatnim czasie w Polsce znacząco wzrosło zainteresowanie odzieżą z symboliką patriotyczną.

„Ubrania patriotyczne” można coraz częściej spotkać na ulicach, są one również niezwykle popularne wśród bwiegaczy, zawodowych sportowców, a nawet celebrytów.

Jak informuje serwis fashionweb.pl koszulki z białą-czerwoną lotniczą szachownicą, odznaką dywizjonu 303 czy symbolem polski walczącej noszą nie tylko młodzi pasjonaci historii.

– Noszą je także całe rodziny z dziećmi,

sportowcy, eksploratorzy, menadżerowie i prezesi dużych firm, ludzie w różnym wieku i różnych zawodów. Łączy ich poczucie dumy z bycia Polakiem – mówi serwisowi fashionweb.pl Wojciech Setny, prezes firmy Surge Polonia, pierwszego polskiego producenta odzieży z patriotyczną symboliką. Skąd taka popularność „odzieży patriotycznej”?

– Patriotyzm zawsze był w Polakach, ale nie zawsze mogli się ubrać jednocześnie modnie i patriotycznie. Sami chcieliśmy chodzić w takiej odzieży, ale nic, co było na rynku, nie spełniało naszych oczekiwań. Stąd pomysł na własną markę. Tajemnica tkwi w autorskim designie i wysokiej jakości materiałach oraz wykonaniu – opowiada W. Setny. □

fot. T. Różycki

O Forum emigracyjnym w Paryżu

Emigracja – dramatyczna konieczność, zagrożenie czy szansa na sukces?

Forum, zorganizowane z inicjatywy Klubu Gazety Polskiej, odbyło się w Paryżu 21 listopada 2015 r. Spotkanie prowadził red. Piotr Witt, znany polonijny publicysta, korespondent Radia Wnet, były dziennikarz Radia Wolna Europa.

1. O genezie „Forum”

Impulsem do organizacji spotkania tego było zaproszenie Doroty Kani i Magdaleny Piejko, dziennikarek „Gazety Polskiej”, z pokazem filmu o młodej polskiej emigracji „Tam gdzie da się żyć”. A dodatkową inspiracją stało się jeszcze sympozjum paryskiego Studium Retoryki (KUL i PMK). Zrodziło to refleksję o potrzebie podzielenia się emigranckimi doświadczeniami w szerszym gronie.

Emigracja jest bowiem problematyką ciągle zbyt słabo znaną, w Kraju postrzeganą bardzo powierzchownie. Tym, którzy „wyjechali” zarzuca się że uciekli, zdezerterowali. Niektórzy odmówiliby im nawet prawa głosu na temat wydarzeń w Ojczyźnie, twierdząc: „co wy wiecie, nie mieszkając tutaj”. Innym się zazdrości, uważając, że się im „udało... wyjechać”. A tymczasem, prawda bywa bardziej złożona, dlatego warto rozmawiać na ten temat.

Zaproszenie gości z „Gazety Polskiej” i projekcja filmu „Tam gdzie da się żyć”, stworzyły właśnie świetną okazję do pogłębienia dyskusji o doświadczeniach emigrantów – tych spoza Wysp Brytyjskich oraz „re-emigrantów”, którzy do Polski wrócili.

2. „Emigracja niejedno ma imię”: o różnych jej przyczynach, zagrożeniach i szansach

Wśród prelegentów – emigrantów, różne bywały powody ich wyjazdu za granicę, różne doświadczenia i oceny emigracyjnego bilansu życia, tak „za” jak i „przeciw”. Z pewnością pokonywanie trudów codzienności na obczyźnie dostarcza dodatkowych przeżyć, obserwacji, a nabyte doświadczenia mogą być ciekawym materiałem niejednego filmu czy poradnika rodzinnego.

Wzruszające, w tym kontekście były opowieści występujących prelegentów; zarówno te – z wątkiem bardzo osobistym, czasem tragicznym, jak i te z nadzieją na możliwy sukces. Bo jak nie wzruszyć się refleksją ojca, przestrzegającego przed wpływem długotrwałej rozłąki na rozluźnienie więzi z rodziną pozostałą w Kraju: „... nie wychowuje się dzieci na odległość ani przez telefon. Prezenty, pieniądze nie zastąpią codziennego autorytetu ojca”, przyznaje drżącym głosem. Z jednej strony satysfakcja, że pomógł materialnie w starcie życiowym, a z drugiej, nieukrywany żal z powodu trudnego do pokonania emocjonalnego dystansu dzieci

do ojca-emigranta. „Z pewnością nie doszłoby do odebrania sobie życia przez 14-letniego syna, gdyby był blisko niego. Z pewnością nie doszłoby do tragedii!”

Mieliśmy też okazję dowiedzieć się jak dramatyczne mogą być powroty z zagranicy, jak tragicznie można zbankrutować i zostać bez grosza (a zapowiadało się na dobrą pracę i zarobki przy Euro 2012). Stracili wszystko, z domem włącznie (skonfiskowanym za długi; długi, spowodowane niewypłaceniem należności przez kontrahentów.) Dla przeżycia trzeba było sprzedać nawet ślubne obrączki. Tak bezlitosne może być prawo w dla polskiej firmy, podczas gdy firmy zagraniczne chronione są specjalnymi przywilejami, zwalniane z podatków (przypis autorki). Po dwóch latach bezrobocia, nasza prelegentka, Anita Z. podejmuje decyzję o powtórnym wyjeździe za granicę, do Francji, gdzie wkrótce umiera jej mąż („to stresy go zabiły” – kończy tamiącym się głosem).

Przedstawicielki Stowarzyszenia Pomost- Passarelle mówią o różnorakiej pomocy, jaką świadczą polskim kłoszardom: zbierają ich z ulicy, organizują opiekę medyczną, służą za tłumaczy w szpitalach, raz w tygodniu – przy kanapkach – organizują integrujące spotkania w sali przy polskim kościele, gdzie prowadzą również, otwarte raz w tygodniu, biuro socjalne. Organizują też akcje zbiórki środków finansowych dla Stowarzyszenia.

Wystąpili też dawni działacze „Solidarności”; znana w środowisku polonii francuskiej, Danuta Nowakowska, i prezes Federacji Polonii Francuskiej, Stanisław Aloszko. Danuta, zaproszona przez francuskie związki zawodowe, kilka dni przed wybuchem stanu wojennego, po 13- grudnia 1981 już do Kraju nie wróciła. W Paryżu włączyła się aktywnie w pomoc Rodakom, którym komunistyczny reżim zaproponował banicję, pozbywając się niewygodnych działaczy. Francuskie związki utworzyły dla Danuty specjalny etat, żeby mogła nieść pomoc Rodakom w tamtym trudnym okresie.

Stanisław opowiadał o ciągłej migracji swojej rodziny, najpierw opuszczającej rodzinne strony na Kresach, przed sowieckim reżimem, a w latach 80-tych, jak wielu Solidarnościowców po „wojnie Jaruzelskiego”, znalazł się we Francji.

3. Sukcesy emigrantów są możliwe

I o nich też warto mówić, żeby pokazać, iż Polak za granicą wiele może i potrafi osiągnąć. Dr Żuchowski jest przykładem emigranta, który nie tylko działał na rzecz Polonii w Szwecji (założył tam Kongres Polaków), ale też włączał się aktywnie w miejscowe życie publiczne i organizował wiele akcji na rzecz Polski. Po 20 latach emigracji, z nowymi doświadczeniami zawodowymi, wrócił do Kraju.

Pozytywnie postrzega emigrację i Adam Gąsior; docenia możliwość studiowania dzieci w renomowanych szkołach, bogactwo doświadczeń, szerokie kontakty, owocują w jego zawodowej działalności.

Nie wolno też zapomnieć, iż polski emigrant ma szczęście, bo w jego zagranicznych, często bardzo trudnych ścieżkach życia, towarzyszy mu troska polskiego kaptana. O ogromnej roli „Duszpasterstwa emigracyjnego we Francji, jako szansie rozwoju duchowego polskiego emigranta”, mówił ks. dr Robert Czarnowski z Polskiej Misji Katolickiej we Francji.

4. Była też poezja i muzyka

Wzruszającą poezją „Pożegnanie” uświetnił wieczór znany paryskiej polonii, poeta, malarz i aktor, Stanisław Gaczoł. Wspominał pożegnanie z Matką, jej bólu – bo nie wiadomo, czy i kiedy będzie możliwym zobaczyć syna, udającego się za żelazną kurtynę. Był rok 1959. Wiersz pisany już w Paryżu: „...W dniu odjazdu mojego, w nieznane strony, bez litości, przeklęta moc, co odrzuci od najbliższych, od miłości. – Idź mój synu, idź mój drogi-, tzy matki spadły na me ręce. Głosem złamanym pełnym trwogi, rzekła: pamiętaj o mej męce...”. I rodzi się refleksja, ileż takich cierpiących, w samotności starzejących się matek, iluż ojców, zostało opuszczonych w Kraju, przez dzieci zmuszone szukać „szczęścia” za granicą.

Emigracyjne wystąpienia zwieńczył Jan Marciniak recytując przejmująco norwidowski „Fortepian Szopena”. Wzruszający wiersz jednego z wielkich emigrantów, wygłoszony na tle muzyki Bacha, w wykonaniu Bożeny Kowalczyk-Mościnki.

5. O dyskusjach, których ciągle za mało i głosach: o potrzebie kolejnego Forum Emigracyjnego

Były pytania dotyczące genezy i warunków realizacji przejmującego filmu „Tam gdzie da się żyć”. Otóż, w trakcie podróży po Irlandii, Magdalenę Piejko zaskoczyła ogromna liczba spotykanych młodych rodaków. Jednego razu jakiś Irlandczyk zapytał ją „Czy wy nie macie już swojego, Kraju? Czy niedługo wszyscy tu przyjedziecie?”

Niedosyt dyskusji przejawiał się i w opiniach współuczestników spotkania. Anna Zawadzka, dziękując „za możliwość udziału w ciekawym przedsięwzięciu, jakim było Forum Emigracyjne 2015”, zwraca uwagę, iż „warto nie tylko wysłuchać prelegentów, lecz podyskutować też”. Niemniej, gratuluje ciekawego przedsięwzięcia „mając nadzieję na ciąg dalszy”.

I podobnie, Monika Obrębska: „Wszystko mi się podobało, choć może było za mało czasu na dyskusje. Czuję np. niedosyt rozmowy z gośćmi z Polski”. I proponuje temat kolejnego spotkania: „Jak pogodzić życie polskością, z życiem tu i teraz. Potencjalne konflikty interesów”. – Czy działając dla Polski, Polacy nie powinni się bardziej angażować w życie polityczne kraju osiedlenia, aby móc silniej wpływać na opinie i decyzje miejscowych polityków, dotyczące Polski? – Jak czasowo i emocjonalnie pogodzić taką dwutorowość życia, aby nie popaść w jedną ze skrajności: życie w polskim getcie lub życie w całkowitym oderwaniu od polskość?”.

6. O miejscu Forum Emigracyjnego, o Foyer Jean-Paul II

Warto zwrócić uwagę, iż spotkanie odbyło się w niedawno oddanej sali konferencyjnej Międzynarodowego Domu Studenta Jana Pawła II (ośrodek Pallotynów, w Arcueil, pod Paryżem). Genezą sięga on XV dzielnicy Paryża. Nasz Ojciec Święty był jego ważnym fundatorem – z myślą o polskich studentach pozostających we Francji po wybuchu stanu wojennego. 35 pokojowe „Foyer” przestało wystarczać rosnącym potrzebom i dzięki zapobiegliwości Ks. Mariana Faleńczyka SAC, w 2000 r., „przeniosło się” do nowo wybudowanych pomieszczeń w Arcueil. Nawiązując do genezy tej instytucji, ks. Marian przywołał swoją rozmowę, z ks. prof. Tischnerem z okresu stanu wojennego. Na pytanie – co robić? – padła odpowiedź Tischnera: „Sadźmy las, a drzewa same wyrosną”. Cieszymy się, iż Forum (pierwsze, ale z nadzieją, że nie ostatnie) odbyło się w tym właśnie miejscu, będącym żywą pamiątką po naszym Janie Pawle II, który świetnie rozumiał emigrantów: „Jestem jednym z was...”, mówił na spotkaniu z Polonią (Watykan, 1982).

7. Refleksje końcowe. Słabo wykorzystany ogromny potencjał wielkiej liczby polskich emigrantów, w rozwoju Polski

Zainteresowanie uczestników Forum wskazuje, że warto rozmawiać o emigracji z... emigrantami. Warto dzielić się doświadczeniami, które są swoistą lekcją historii, lekcją życia; czasami przestroga przed nieprzemyślanymi decyzjami, czasami pouczeniem: jak się przygotować do emigracji (poznaj język kraju, do którego chcesz wyjechać, łatwiejszy będzie początek), z czym się liczyć, decydując się na długą rozłąkę z rodziną.

Pojawia się też swoista tęsknota za stworzeniem bardziej sprzyjających warunków w Polsce dla tych, którzy chcieliby wrócić i służyć swoją pracą, swoim unikalnym emigracyjnym doświadczeniem. Budzi się w tym kontekście i pytanie: dlaczego to firmy zagraniczne korzystają z różnych przywilejów (np. zwolnień z podatków), a nie polscy re-emigranci. Wystarczyłoby nawiązać odpowiednią współpracę, a chętnych byłoby wielu (na emigracji drzemie ogromny kapitał, tak intelektualny, jaki ekonomiczny). Z pewnością lepiej przystużyliby się Ojczyźnie niż kapitał obcego pochodzenia (istnieją badania naukowe o roli i zależności pochodzenia kapitału oraz rozwoju lokalnym). Niech pewną zachętą do dalszych refleksji i działań w tym kierunku będzie książka Michela Bruneau „Diaspora et espaces transnationaux, w której pisze o ogromnej roli diaspory w budowie międzynarodowych firm i ich wkładzie w rozwój krajów pochodzenia. Autor pisze o roli diaspory żydowskiej, armeńskiej, natomiast żadnego wspomnienia o naszej, polskiej. I choć nie lubimy być nazywani „diasporą”, to o samo zjawisko chodzi.

Z nadzieją – iż nowe władze w Polsce, z nowymi strukturami na rzecz współpracy z Polonią, nadrobią dotychczasowe zaległości (o tym też warto rozmawiać i... nie tylko rozmawiać). □

Mirostawa Woroniecki – przewodnicząca Klubu Gazety Polskiej (paryz.klubgp@gmail.com)

Autorka jest z wykształcenia geografem – studia na UJ, na Sorbonie specjalizacja doktorancka: Organizacja i dynamika przestrzeni.

foto: T. Różyczki

foto: Z. Adamiek

Oczyrna św. Józefa

Sophie Charroin

Stowarzyszenie charytatywno-kulturalne z Roche La Molière "Espoir Nadzieja" od 7 lat pomaga finansowo i moralnie chorym dzieciom z Polski. Wystaliśmy 14 000 euro dla 9 dzieci bardzo chorych (na raka, białaczkę, wady wrodzone, źle rozwinięte psychicznie itd.). Aby zaoferować tę pomoc wolontariusze ze stowarzyszenia przygotowują różne imprezy: gale humanitarne, lotto, konferencję oraz „Jasetka”

W tym roku „jasetka” były zatytułowane „Boże Narodzenie według Świętego Józefa” – bowiem ten jakże ważny, Święty pozostaje w cieniu owych wydarzeń.

W niedzielę 3 stycznia 2016 r. byliśmy zaproszeni rano przez księdza Marcina i parafian z miejscowości Saint Genest Malifaux w Haute Loire. W czasie Mszy świętej nasi aktorzy – amatorzy wolontariusze zapoznali parafian z historią i przebiegiem faktów oczyma świętego Józefa. Atmosfera była niesamowita, licznie zebrane

dzieci, reagowały jakby to był najnowszy film, niektóre z otwartymi buziami, przeżywały te historie. Pieśni chóru parafialnego, jak również, pieśni w wykonaniu dzieci dodały odświętną i uroczystą atmosferę.

Po zakończeniu Mszy Świętej liczne osoby przychodziły do nas, aby wyrazić swe wzruszenie i emocje. Wszyscy wolontariusze czuli się zaszczytni, że mogli odtworzyć narodziny tak długo oczekiwanego Boga, to skromne, biedne dziecię przyniosło światu miłość, światło i pokój, którego tak bardzo my dzisiaj potrzebujemy.

O godz. 15-tej mieliśmy drugie przedstawienie w miasteczku Saint Genest Lerpt. Było tutaj mniej parafian, lecz przeżycia, entuzjazm był bardzo podobny. Wśród gości zauważyliśmy pana Burmistrza, dwóch przedstawicieli merostwa z Roche La Molière, oraz innych wolontariuszy stowarzyszenia.

Pragnę podziękować wszystkim aktorom za ich prace, przygotowanie, za stres, gdyż

była to grupa amatorów, a występowali wyjątkowo! Składka z tych dwóch przedstawień przeznaczona była dla 10 letniego chłopca, z południowej Polski, który ma bardzo poważne problemy z sercem. □

Zostań Wolontariuszem ŚDM

Czym zajmuje się Wolontariusz podczas ŚDM?

Wolontariusz ŚDM jest wszędzie tam, gdzie pielgrzym: pomaga na dworcach i lotniskach, w punktach informacyjnych i medycznych, dystrybucji pakietów pielgrzyma, podczas Katechez i Festiwalu Młodych, w Centrum Medialnym i Wydarzeniach Centralnych.

Jak się zarejestrować?

Wejść na www.krakow2016.com. Wybierz zakładkę „dołącz” – zostań wolontariuszem. Zarejestruj się przez formularz i czekaj na odpowiedź z Departamentu Wolontariatu. A potem... zarezerwuj czas między 18 lipca a 1 sierpnia 2016 roku na wolontariat ŚDM!

Kto może się zarejestrować?

Aby się zarejestrować trzeba mieć ukończony 18 rok życia. Zwracamy również uwagę na znajomość języków obcych i doświadczenie wolontariatu. Najważniejsza jest jednak gotowość do służby!

Zrób coś dla siebie! Zostań Wolontariuszem ŚDM Kraków 2016! Podziękowaniem za pracę będzie specjalne spotkanie Wolontariuszy z Papieżem Franciszkiem!

Więcej na www.krakow2016.com; email: wolontariat@krakow2016.com; tel. (0048) 518 309 704.

Do zobaczenia w Krakowie! „Szczęść Boże”!

ks. Rafał Buzata – Departament Wolontariatu Komitet Organizacyjny ŚDM Kraków 2016 – tel. (0048) 691 960 546; email: r.buzata@krakow2016.com; facebook: [facebook.com/swiatowydzienmlodziezy](https://www.facebook.com/swiatowydzienmlodziezy)

Zapraszamy do Wolontariatu
Światowych Dni Młodości
Kraków 2016!

ZRÓB COŚ
DLA SIEBIE
ZOSTAŃ
WOLONTARIUSZEM

fot. P. Borsuk i A. Pastuszak

Pogłębianie na nowo świadomości wiary ks. Tomasz Sokół

W niedzielę, 10 stycznia b.r., w polski, j W: północie w Triel, odbyła się doroczna uroczystość karnawatowa. J, j celem było w: parcie mi, jscow, j, polski, j Aso. ja. ji, która su, ym zaangażowaniem i poświęceniem, pomaga kościołowi św. Joanny D Arc, odzyskać św, j doniosły i piękny kształt.

Uroczystość ta rozpoczęła się Mszą św. o godz. 11, której przewodniczył opiekun parafii ks. Tomasz Sokół. Udział w niej wzięli przedstawiciele polskiej Wspólnoty i Asocjacji, przedstawiciele władz samorządowych i miejskich, wśród zaproszonych gości obecni byli: Maire de Triel Joel Mancel z żoną; Député et Conseiller Régional d'Ile de France Arnaud Richard; Conseillers Municipaux Leon Janus z żoną, Mike Close z żoną i Jean Rafton oraz inni mieszkańcy Triel, zespół młodzieżowy z polskiej parafii Wniebowzięcia NMP z Paryża oraz przyjaciele i dobrodziejcy naszego polskiego Kościoła.

10 stycznia – Kościół Katolicki – obchodził Niedzielę Chrztu Pańskiego. Święto to z jednej strony objawia nam Jezusa, jako umiłowanego Syna Bożego, postanego przez Ojca w mocy Ducha Św. dla zbawienia człowieka, z drugiej zaś strony kieruje uwagę na rzeczywistość naszego chrztu. W tym sakramencie, bowiem doświadczamy mocy zbawczej Chrystusa, która wyzwala z niewoli grzechów. Zostajemy także napętnieni Duchem Św. i w ten sposób każdy z nas staje się umiłowanym dzieckiem Bożym.

Obchodząc również - w tym roku - 1050 rocznicę chrztu Polski, w każdą drugą niedzielę miesiąca, polska wspólnota w Triel, podczas niedzielnej Eucharystii, uroczyste odnawia przyrzeczenia chrztu św. Pamiętamy, iż akt ten, zapoczątkował proces chrystianizacji ówczesnego państwa polskiego i jednocześnie włączył je do rodziny chrześcijańskich narodów Europy. Celem odnowienia tych przyrzeczeń chrztu, ma być pogłębianie na nowo, świadomości wiary u mieszkających tu Polaków, oraz pełne ukazanie roli i znaczenia chrztu Polski, jako jednego z najważniejszych wydarzeń w historii narodowej państwowości i jego wpływu współczesny kształt naszej Ojczyzny. W czasie tej Mszy św. oprawę muzyczną zaprezentował, młodzieżowy zespół z parafii polskiej na Concordzie, któremu dziękujemy za przybycie i piękne wykonanie polskich kolęd.

Następnie uroczystości przeniosły się do sali gimnastycznej przy francuskim przedszkolu. Tam najmłodsze pociechy, przedstawiły pięknie przygotowane Bożonarodzeniowe Jasełka pod przewodnictwem katechетки pani Justyny Chojnackiej. Ich program został sówicie nagrodzony gromkimi brawami publiczności i drobnymi upominkami. Po wykonanych Jasełkach, przybyli na karnawatowy obiad goście, mogli śpiewać tradycyjne, polskie kolędy i bawić się przy polskiej muzyce. Dziękuję, więc polskiej Asocjacji i wszystkim parafianom z Triel, za włożenie wszelkich starań i sił, w organizację tegoż dorocznego obiadu karnawatowego, dziękuję także, gościom i przyjaciołom, którzy tak licznie przybyli i wsparli, tę potrzebną i ważną inicjatywę odnowy polskiej świątyni. □

fot. P. Borsuk i A. Pastuszak

Konkurs Roku Bożego Miłosierdzia

Dorośli od 18-go roku życia

Ojciec Św. Franciszek ogłosił «Rok Jubileuszowy Bożego Miłosierdzia». PMK we Francji zaprasza dorosłych do udziału w Konkursie ze znajomości encykliki «Dives in Misericordia» (Bogaty w Miłosierdziu) Św. Jana Pawła II oraz «Uczynków miłosiernych co do duszy i co do ciała». Udział w Konkursie jest otwarty dla wszystkich Polskich Ośrodków Duszpasterskich. Będzie przebiegał dwustopniowo: na szczeblu regionalnym – po wiosennych zebraniach dekanalnych w poszczególnych regionach zostanie przeprowadzony pierwszy etap metodą quizu: spośród 4 możliwości należy zakreślać odpowiedzi właściwe. Uczestnicy na szczeblu regionalnym, którzy osiągną przynajmniej

50% dobrych odpowiedzi, kwalifikują się do finału, który odbędzie się podczas 142 Pielgrzymki do Lourdes: w sobotę 7-go maja 2016. Finał Konkursu zostanie przeprowadzony także metodą quizu.

I nagroda – gratisowy udział w Pielgrzymce do Ziemi Św. w 2017 R.

II nagroda – gratisowy udział w Pielgrzymce do Rzymu jesienią 2016

III nagroda – gratisowy udział w Pielgrzymce do Lourdes w roku 2017

Zgłoszenia udziału w konkursie prosimy kierować na adres:

Ks. dr Krystian Gawron, Polskie Seminarium w Paryżu, 11, rue Jules Guesde 92-130 ISSY LES MOULINEAUX. Tel.: 01 46 45 79 79 lub e-mail: sempol.paris@gmail.com □

ks. prał. Krystian Gawron - wicerektor PMK we Francji

Oplatek parafialny w Saint Vallier

ks. Tomasz Tobys SChr

Jak co roku, polska parafia Saint-Vallier, Sanvignes les Mines i Montceau les Mines zebrała się na polskiej sali im. Kończaka w Les Gautherets – 10 stycznia o godzinie 1530, aby złożyć sobie noworoczne życzenia, potamać się oplatkiem, pośpiewać nasze polskie kolędy i przy gościnnym stole wspólnie porozmawiać.

Na nasze wspólne spotkanie przybyli także: ks. proboszcz francuskiej parafii St. Vallier, Bernard Binon, ks. dziekan i proboszcz francuskiej parafii Montceau les Mines, Yves Garruchet, oraz ks. dziekan PMK i proboszcz polskiej parafii z La Ricamarie – Beaulieu Roche la Molière, Zdzisław Początek SChr. ks. Zdzisław przyjechał z parafianami, delegacją swojej parafii, pokonując prawie 200 km. Nie zabrakło też parafian z sąsiedniej polskiej parafii Le Creusot.

Na początku, po powitaniu przez miejscowego proboszcza ks. Tomasza Tobys SChr wszystkich zebranych gości, odczytano Słowo Boże w dwóch językach, o narodzeniu Jezusa Chrystusa, a wyznaczeni kaptani przeczytali fragment dokumentu papieża Franciszka o Bożym Miłosierdziu w języku polskim i francuskim. Ks. Tomasz złożył wszystkim życzenia na ten Rok Jubileuszowy, Bożego Miłosierdzia. Potem po odśpiewaniu kolędy potamaliliśmy się oplatkiem. Nasi parafianie pięknie przygotowali salę i stoły, na których nie brakowało różnych specjałów, w tym polskiego placka. Po kilku godzinach wróciliśmy do naszych domów w poczuciu pogłębionej wspólnoty polskich tradycji i Bożego Ducha. □

Sprzątanie kanału Saint Martin

Na początku stycznia władze Paryża rozpozwały wielką operację sprzątnięcia i naprawy słynnego kanału Saint Martin w północno-wschodniej części miasta. Aby tego dokonać, konieczne było całkowite spuszczenie z niego wody.

Kanał Saint Martin w czasach napoleońskich zaopatrywał miasto w wodę pitną i stanowił szlak żeglugowy potężny sys-

temem śluz. Z początkiem nowego tysiąclecia w dzielnicy zaczęli osiedlać się artyści, pisarze i młodzi ludzie z klasy średniej. Okolice zaczęły przyciągać turystów spędzających czas w modnych knajpkach i na statkach wycieczkowych.

Popularność okolic kanału ma też swoje skutki uboczne. Chodzi o wielkie ilości różnego rodzaju śmieci, które po nocnych imprezach lądują w wodzie i na nabrzeżu. Okoliczni mieszkańcy wielokrotnie wyrażali swoją frustrację m.in. publikując regularnie zdjęcia śmieci na blogach i w serwi-

sach społecznościowych. Jeden ze zirytowanych mieszkańców napisał: „Kanał nie jest już pocztówkowym widoczkim. To jeden wielki kosz na śmieci!”

Być może właśnie to zmotywowało władze do akcji sprzątnięcia kanału. Poprzednie miały miejsce w roku 1999 i 2001. Aktualna operacja obliczona jest na większą skalę. Oprócz spuszczenia wody i dokładnego posprzątnięcia dna, zaplanowano prace remontowe w niektórych częściach kanału. Rozpocznie się on przy place de la Bataille de Stalingrad i będzie kontynuowana do rue du Faubourg du Temple, gdzie kanał schodzi pod ziemię.

To, co już teraz rzuca się w oczy po spuszczeniu wody, to przynębiająco duża liczba utopionych... rowerów miejskich. Najsmutniejsze, że po zakończeniu sprzątnięcia prawdopodobnie wszystko szybko wróci do „normy”. □

La Ferté Imbault - Dom Miłosierdzia Bożego

Jezus do siostry Faustyny: „Żądam od ciebie uczynków miłosierdzia, które mi ją uypływać z miłości ku Mnie. Miłosierdzie masz okazywać zawsze i wszędzie bliźnim, nie możesz się od tego usunąć ani wymówić, ani uniewinnić. Podję ci trzy: posoły czynienia miłosierdzia bliźnim: pierwszy – czyn, drugi – słowo, trzeci – modlitwa; w tych trzech stpnich zawiera się pełnia miłosierdzia i jest niezbitym dowodem miłości ku Mnie.” (Dz. 742).

Mieć serce miłosierne to nie znaczy mieć serce słabe. Kto chce być miłosierny, musi mieć serce mocne, stałe, niedostępne dla kusiciela, a otwarte na Boga. Serce, które pozwala przeniknąć się Duchowi i daje się prowadzić na drogi miłości, które wiodą do braci i sióstr. W gruncie rzeczy serce ubogie, czyli takie, które zna swoje ubóstwo i poświęca się dla drugiego.” (papież Franciszek)

Zapraszamy na Oazy Modlitwy (weekendowe rekolekcje), podczas których

będziesz mógł, mogła przeżyć i doświadczyć osobistego spotkania z Bogiem bogatym w miłosierdzie. Rekolekcje rozpoczynają się w piątek Mszą świętą o 20.00 a kończą się w niedzielę w godzinach popołudniowych. Koszt 95 euro, (z wyjątkiem Triduum Paschalnego). Z powodu remontów prowadzonych w Domu, ilość miejsc ograniczona. Zgłaszać się można telefonicznie **T.02 54 96 20 28** lub mail: **miseriordieuxjesus@gmail.com**

Na stronie domu <http://maisonmiseriordieux.eu/> znajduje się informacja jak dojechać. Maison de la Miséricorde Divine Rother 41 300 La Ferté Imbault

Calendarium - propozycje rekolekcyjne:

22-24 stycznia 2016 – „Gdy cierpi jeden członek, współcierpią wszystkie inne członki” (1 Kor 12, 26) – Kościół miejscem Miłosierdzia.

19-21 lutego – „Gdzie jest brat twój?” (Rdz 4, 9) – Przebaczenie bliźnim.

4-6 marca – „24 godziny dla Pana”.

24-27 marca – Święte Triduum Paschalne – przeżywane w formie rekolekcji.

1-3 kwietnia – „Cierpliwi i miłosierni” – Niedziela Miłosierdzia Bożego.

15-17 kwietnia – Te Deum Laudamus – 1050 rocznica Chrztu Polski.

29 kwietnia – 1 maja – spotkanie z Polskimi Świętymi.

13-15 maja – Pentekostalna Oaza Modlitwy Zestanie Ducha Świętego.

27-29 maja – „Miłosierdzie w Eucharystii”. W Niedzielę Procesja Bożego Ciała.

Można też przyjeżdżać w dowolnym czasie, możliwość indywidualnej rozmowy z duszpasterzem, spowiedzi, uczestnictwa we Mszy świętej oraz modlitwy wstawienniczej. □

ks. Stawomir Wącjecowski
kapelan Domu PMK w La Ferté Imbault

fol. P. Fedorowicz

Z blogu red. Macieja Morawskiego – maciejmorawski.blox.pl

Dziennik 12 stycznia 2016

O ile pamięć mnie nie myli dziś przypada 23 rocznica śmierci Józef Czapskiego, tego zgoła wyjątkowego Polaka i w pewnej mierze kosmo- Polaka, w mym i w szeregu innych pojęciu jednego z najbardziej godnych uwagi postaci Europy XX wieku.

Na poty genialnego malarza i znawcę malarstwa, wielkiej wagi pisarza i świadka historii (odstąpienie np. tak zręcznie maskowanej przez Stalina i przez jego agenturę w świecie sprawy Katynia). Dalej człowieka cieszącego się najwyższym zaufaniem pewnej liczby „wielkich tego świata” (z tym np de Gaulla, Andre Malraux oraz szeregu innych) i dzięki swej tak wyjątkowej „pozycji” mogącemu swemu jakże drogiemu i bliskiemu przyjacielowi Giedroyciowi walnie dopomóc w powołaniu do życia „Kulturę”).

Rocznica zgonu Józia, człowieka naprawdę wyjącego – któremu ja też tyle zawdzięczam (formacja intelektualna, ale także i ochrona przed oszczerczymi atakami, niewątpliwie inspirowanymi – wiadomo przez jakie wówczas potężne siły „komuny”).

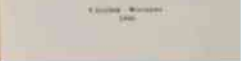
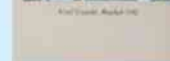
Ponoć z miejsca specjalistów uderza świadcząca o autentycznej „kulturze zachowania” „elegancji postaw”, tak wyjątkowa „na polskim, zżartym ambicjami i rywalizacjami podwórku” bardzo „autentycznie pańska tonacja tekstów i listów Józia... Tak. co tak rzadkie, przy innych swych ogromnych talentach, był on „w każdym calu i w każdym stowie oraz w każdej reakcji stuprocentowym dżentelmen.

Cieszę się, iż dzięki naciskom mego przyjaciela Mariusza Kubika i dzięki jakże szlachetnemu Romanowi Czajce, mogłem kilka naście dni temu być w Le Blanc Mesnil na grobie Józia!

A gdy mowa o mych najbliższych przyjaciółach, to Wojtek Sikora, prezes Instytutu Literackiego przekazał mi wiadomość, która wielce mnie uradowała! Oto ona: „Pięknie o Tobie pisze Broniek Wildstein w swej ostatniej książce...”. To wiadomość dla mnie istotna. Nie od dziś uważam Bronka za najwyższej klasy polskiego intelektualistę, za (nie umiem jakoś znaleźć w pełni mnie zadawalających słów) kogoś zgoła z wyjątkowym wyczuciem współczesnego świata i jego ewolucji, no i wroga numer jeden polskiej zaściankowości, kogoś kto dostrzega to, czego inni nie widzą. □

Józef Czapski Na nieludzkiej ziemi

fol. A. Zawadzka

Zaproszenie

Związek Bractw Różańcowych

Związek Bractw Różańcowych we Francji zaprasza na doroczny „Opłatek”, który odbędzie się w czwartek 28

stycznia w Sali parafialnej obok kościoła Millenium w Lens, o godz. 14.

Cena poczęstunku 8€ od osoby. Zapisy prosimy zgłaszać do prezesek poszczególnych Kół Różańcowych.

Serdecznie zapraszamy!

Sekretarka Związku - Stanisława Napora

STUDIUM FILOZOFICZNO-ETYCZNO-SPOŁECZNE IM. JANA PAWŁA II,

INSTITUT FILOZOFII KLASYCZNEJ, ASSOCIATION DES AMIS DE LA PHILOSOPHIE CLASSIQUE

Serdecznie zapraszają Studentów, Absolwentów oraz wszystkich swoich Sympatyków

NA SPOTKANIU OPŁATKOWE

W SOBOTĘ, 30 STYCZNIA 2016,
O GODZ. 19.30

WE SEMINARIUM POLSKIM W ISSY LES MOULINEAUX
11, RUE JULES GUESDE, M°12 MAIRIE D'ISSY

PIELGRZYMKA DO ZIEMI ŚW. - 23 KWIETNIA - 2 MAJA 2016

Polska Mi. ja Katolicka, za prasa do udziału w Pielgrzymce de Ziemi Świętej, którą organiza je w terminie wiosennych ferii szkolnych: od 22-kwietnia do 1-maja 2016 r.

Program obejmuje najważniejsze miejsca związane z życiem Pana Jezusa: Betlejem, Nazareth, Kafarnaum, Jezioro Galilejskie, Górę Błogostawieństw, Kanę, Górę Tabor, Karmel, Betanię, Jerycho, Jordan, Tyberiadę, Morze Martwe, Qumran, Ein Karem i Jerozolimę.

Pielgrzymka do Ziemi Św. to szczególne rekolekcje w ojczyźnie Świętej Rodziny, tym razem nadto: w Jubileuszowym Roku Bożego Miłosierdzia.

Organizatorem i przewodnikiem oraz kierownikiem duchowym będzie Ks. dr Krystian Gawron, wicerektor PMK we Francji.

Koszt całkowity Pielgrzymki wynosi 1350 euro.

Obejmuje on przeloty, transfery, hotele, ubezpieczenie, trzy posiłki dziennie oraz wstępy. Ilość miejsc jest ograniczona - decyduje kolejność zgłoszeń. Lista zostanie zamknięta 31-stycznia 2016 r.

Zgłaszający się proszeni są o podanie dokładnych danych osobistych: nazwisko, imię (imiona - jak w paszporcie), numer paszportu z datą jego ważności, adres a także datę urodzenia (wymaganą przez ubezpieczenie). Przy zgłoszeniu należy uiścić wstępną kwotę 500 euro. Czek należy wystawić na «Aumônerie Polonaise» z dopiskiem na odwrocie czeku: «Pielgrzymka do Ziemi Św.»

Zgłoszenia prosimy kierować na adres: Ks. dr Krystian Gawron, Polskie Seminarium w Paryżu, 11, rue Jules Guesde, 92-130 Issy les Moulineaux. Tel. 01 46 45 79 79 lub 06 27 96 36 40; e-mail: sempoil.paris@gmail.com

Konkursu „Wybitny Polak we Francji”

Pragniemy poinformować, że Stowarzyszenie „Florek Entertainment” po raz trzeci podjęło się organizacji konkursu „Wybitny Polak we Francji”. Inicjatorem wydarzenia jest Fundacja „Teraz Polska”. Dzięki zaangażowaniu naszego partnera „Wybitny Polak” jest dziś wybierany w USA, Belgii, Francji, Holandii, Szkocji, Norwegii i oczywiście w Polsce. Podsumowaniem wszystkich tych wydarzeń jest coroczna gala w Warszawie.

Podobnie, jak w ubiegłych latach tytuł Wybitnego Polaka będzie przyznawany w pięciu kategoriach:

- **Biznes** - kandydatami mogą być osoby prowadzące udokumentowaną działalność gospodarczą; - **Kultura** - kandydatami mogą być zarówno kompozytorzy, pisarze, poeci, malarze itp., nawiązujący w swojej twórczości do Polski, jak również osoby działające na rzecz promocji kultury polskiej; - **Nauka** - kandydatami mogą być osoby, które prowadzą działalność naukową lub dydaktyczną w placówkach funkcjonujących we Francji; - **Osobowość**

- kandydatami mogą być osoby wyróżniające się aktywnością, zaradnością, inicjatywą, np. w życiu społecznym; - **Młody Polak** - kandydatami mogą być osoby, które nie ukończyły 35 roku życia i odniosły sukces w jednej z powyższych kategorii lub, których działalność w sposób pozytywny oddziałuje na lokalną społeczność i przyczynia się do budowy pozytywnego wizerunku Polaków i Polski wśród lokalnej społeczności.

Zgłoszenia przyjmujemy od 1 stycznia do 29 lutego 2016 r.

Warunkiem uczestnictwa jest wypełnienie formularza konkursowego i zapoznanie się z regulaminem. Konieczne jest też uzasadnienie nominacji i zebranie co najmniej pięciu podpisów osób popierających kandydaturę. Zgłoszeń mogą dokonywać organizacje, stowarzyszenia i związki polonijne we Francji oraz osoby prywatne. Nagrody zostaną wręczone na uroczystej Gali w Ambasadzie Polskiej w Paryżu. Wszyscy laureaci automatycznie kwalifikują się też do udziału w „Wielkiej Gali

Czekamy na zgłoszenia do trzeciej edycji konkursu „Wybitny Polak we Francji”

Finatowej – Teraz Polska”, która odbędzie się w Warszawie w czerwcu przyszłego roku.

Formularze można znaleźć na naszej stronie internetowej: <http://www.florekentertainment.org/up/?p=666>, tuż pod niniejszą informacją. Prosimy o ich dokładne wypełnienie i przesłanie drogą elektroniczną na adres: konkurs@florekentertainment.org

Eventualnie dodatkowe dokumenty prosimy przestać listownie (listem normalnym, nie poleconym) pod adres: Association Florek Entertainment - 25, rue Lantiez 75017 Paris (z dopiskiem na kopercie „Wybitny Polak we Francji”) □

Płynna znajomość języka francuskiego.

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej. Edyta
T. 06 22 72 26 68; e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

WSPARCIE

okołoporodowe, laktacyjne;
PRZYGOTOWANIE

do porodu i rodzicielstwa.

E-mail: akademiaprzyzlegorodzica@gmail.com;
Tel. 06 42 46 70 59.

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:

TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

❁ **LUXSUS** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI -
OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku

Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien-dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

❁ TRANSPORT - AUTOLAWETA

NA TERENIE CAŁEJ RANCJI.

- PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU

Tel. 06 30 40 49 49 (Jarek)

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych
i przyjaciół alkoholików

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!
Tel: 06 26 45 56 46

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem. **Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20** (w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o godz. 20

CENTRUM STOMATOLOGICZNE PRONY

91, rue de Prony 75017 PARIS
Linia metra nr. 3 stacja Pereire
RER C, stacja Pereire-Levallois

Akceptujemy CMU, AME.
Stawki wg. cennika Sécurité Sociale.
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

☎ 01.44.29.79.89
✉ info@cmdprony.fr

Współpracujemy z większością mutuelles.

Konsultacje : od Pn - do Pt - 9h00 - 20h00

Mówimy po polsku

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)
do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

- NAPRAWA KOMPUTERÓW, INSTALOWANIE PROGRAMÓW, WYMIANA PODZESPOŁÓW.

T. 06 98 42 59 75

Rozliczenia księgowo.

06 62 90 02 39

UCZĘ JĘZYKÓW:

- francuskiego, - angielskiego, - polskiego; dorosłych i dzieci.

T. 06 69 67 38 58.

❁ TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.

Tel. 06 98 58 86 36

Masz problem z pićciem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mitingów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00: 3, rue Rampal (kod: 9172),
75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30: 18, rue Claude Lorrain;
75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30: 20, rue Legendre (2 piętro),
75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19.30, 11, Ville St-Jacques (kod: 0911),
75014 Paris, M° Saint-Jacques.

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 4 (2619): 24. 1. 2016

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 13.1.2016

Inf. o prenumeracie na str. 3

Association Pomost-Passerelle

AIDE AUX POLONAIS VIVANT DANS L'IMMIGRATION

Biuro Socjalne

Stowarzyszenia Pomost-Passerelle prowadzi Biuro socjalne, znajdujące się w pomieszczeniach Parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przy Polskiej Misji Katolickiej, 263 bis, rue Saint Honoré.

Biuro czynne jest w czwartki, w godzinach od 9.00 do 13.00.

Jego celem jest pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej, rodzinnej i bytowej oraz reintegracja społeczna zgłaszających się osób. Udzielana pomoc skierowana jest do osób, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej na emigracji, głównie bezdomnych oraz uzależnionych. □

TRWAM PROGRAM

25 - 31 stycznia 2016

PONIEDZIAŁEK 25 STYCZNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11³⁰ Felieton 11⁴⁰ Kolędy i pastorałki 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Święty na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Sól ziemi 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Lato marzeń – film 15⁴⁰ Kolędy i pastorałki 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Tydzień z Ziemi Świętej 16⁵⁰ Świadkowie 17²⁰ Święty na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Święty na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WTOREK 26 STYCZNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak My to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Świętej 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Pokochać Boga – film 13⁵⁵ Święty na każdy dzień 14⁰⁰ Dokument 14⁴⁰ Dokument 15³⁵ Ks. Bronisław Markiewicz 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Dokument 16³⁰ Kolędy i pastorałki 16⁴⁰ Aktualności WSKSiM 16⁴⁵ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Święty na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

ŚRODA 27 STYCZNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Film 9³⁰ Aktualności WSKSiM 9³⁵ Sanktuaria polskie 9⁵⁰

Święty na każdy dzień 10⁰⁰ Audycja Generalna 11¹⁰ Robi Polska 11²⁵ Felieton 11³⁵ Odwaga wiary – film 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Moje Betlejem – koncert 14⁰⁰ Film 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Dokument 16⁵⁵ Dokument 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Święty na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK 28 STYCZNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Święty na każdy dzień 9³⁰ Reportaż 9⁵⁰ Kolędy i pastorałki 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Reportaż 11⁵⁰ Kolędy i pastorałki 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dokument 13⁵⁰ Kolędy i pastorałki 14⁰⁰ Dokument 15¹⁵ Reportaż 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Program rozrywkowy 16³⁵ Dokument 17²⁵ Przegląd Źródła 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Moja katolicka rodzina 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

PIĄTEK 29 STYCZNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Moja katolicka rodzina 9¹⁰ Program rozrywkowy 9³⁵ Święty na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Tak Go pamiętam 11⁵⁵ Święty na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Brat naszego Boga – teatr 13⁵⁰ Święty na każdy dzień 14⁰⁰ Król Dawid

– serial 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakrament 16³⁵ Dokument 17⁰⁰ Na tropie 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

SOBOTA 30 STYCZNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Dokument 9⁵⁰ Felieton 10⁰⁰ Audycja Generalna 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Na tropie 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Święty na każdy dzień 13⁵⁰ Kolędy i pastorałki 14⁰⁰ Dokument 15¹⁰ Dokument 15³⁰ Podróż do Domu Ojca 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ W Naszej Rodzinie 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA 31 STYCZNIA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Felieton 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Przegląd Niedzieli 10³⁵ Nurt – film 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Sól ziemi 14³⁰ Księga Ruth – film 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Józef z Egiptu – serial. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

25 – 31 stycznia 2016

PONIEDZIAŁEK 25 STYCZNIA

6¹⁵ Racja stanu – publicystyka 6⁴⁵ Nad Niemnem – magazyn 7⁰⁵ Przygody Smoka Pola 7²⁵ Sześć milionów sekund – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Nie ma jak Polska – magazyn 11³⁵ Tygodnik.pl – magazyn 12²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Siła wyższa – serial 14²⁵ Teatr Telewizji – Rodzina 16³⁵ Ferie w Polsce 16⁵⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ O mnie się nie martw – serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁴⁰ Tomasz Lis na żywo 0⁴⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 1¹⁵ Sześć milionów sekund – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 26 STYCZNIA

7⁰⁰ Cafe Historia – publicystyka 7²⁵ Tylko Kaśka – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Ratownicy – serial 14²⁰ Tomasz Lis na żywo 15¹⁵ Felieton 15²⁵ Astronarium – magazyn 16⁰⁰ Hala odłotów 16⁵⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵³ Nożem i widelcem 18⁰⁵ Alchemia zdrowia i urody – magazyn 18²⁵ Naszaarmia.pl 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Informacje kulturalne 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁰ Polska z Miodkiem – felieton 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁴⁰ Debata 0⁴⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 1¹⁵ Tylko Kaśka – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 27 STYCZNIA

7⁰⁰ Sakramenty – reportaż 7²⁵ Szaleństwo Majki Skowron – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczę-

ścia – serial 13²⁵ O mnie się nie martw – serial 14²⁵ Debata 15³⁰ Jak to działa – magazyn 16⁰⁰ Tygodnik Kulturalny 16⁵⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Okrasa łamie przepisy – magazyn 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Egzamin z życia – serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁴⁰ Po prostu 0⁴⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 1¹⁵ Szaleństwo Majki Skowron – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 28 STYCZNIA

7⁰⁵ Flesz historii – reportaż 7²⁵ Awantura o Basię – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Egzamin z życia – serial 15¹⁵ Wilnoteka – magazyn 15³⁵ Po prostu 16³⁵ Do zobaczenia w Krakowie – reportaż 16⁵⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Makłowicz w podróży – magazyn 18²⁵ Saga rodów – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Ferie w Polsce 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁵ Determinator – serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁴⁰ Uciekinier – dokument 0⁴⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 1¹⁵ Awantura o Basię – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 29 STYCZNIA

7⁰⁰ Reportaż polonijny 7³⁰ Między nami bocianami – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Determinator – serial 15²⁰ Uciekinier – dokument 16²⁰ Nie ma jak Polska – magazyn 16⁴⁰ Salonowiec 16⁵⁵ Załoga Eko – magazyn 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Sztuka życia – magazyn 18²⁵ Reportaż polonijny 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Przygody Smoka Pola 19⁴⁵ Dobra-

nocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁴⁰ Zabić Sekala – dramat 1³⁵ Film animowany 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 30 STYCZNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁰ Polonia 24 11⁵⁰ Halo Polonia – magazyn 12⁵⁰ Ferie w Polsce 13¹⁰ Ojciec Mateusz – serial 14⁰⁰ Na dobre i na złe – serial 15⁰⁰ Ida Haendel – dokument 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Tygodnik.pl – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Ratownicy – serial 21⁴⁰ Skrzydlate świnię – film 23²⁵ Program rozrywkowy 23⁵⁵ Myśliwiec pl – magazyn 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 31 STYCZNIA

7³⁰ Program rozrywkowy 8²⁰ Polska z Miodkiem – felieton 8³⁰ Astronarium – magazyn 9⁰⁰ Program dla dzieci 9³⁰ Przygody Smoka Pola 9⁵⁰ Ziarno – magazyn 10²⁰ Zmiennicy – serial 11³⁰ Hity i historie gwiazd 11⁵⁰ Między ziemią a niebem – magazyn 12⁰⁰ Antioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem – magazyn 12⁴⁵ Pod Tatrami – reportaż 12⁵⁵ Czekamy na Światowe Dni Młodzieży – Kronika 13⁰⁰ Msza Święta – kościół Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Krynicy Zdroju 14²⁵ Program rozrywkowy 15²⁵ Okrasa łamie przepisy – magazyn 15⁵⁰ Alchemia zdrowia i urody – magazyn 16⁰⁵ Myśliwiec pl – magazyn 16²⁵ A la show – Joanna Kotłackowska 16⁵⁵ Dzika Polska – serial 17²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Racja stanu – publicystyka 19²⁵ Przygody Smoka Pola 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Siła wyższa – serial 21⁴⁰ Teatr Telewizji – Malowana żona 23⁰⁰ Program rozrywkowy 23⁵⁵ Racja stanu 0²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0³⁵ M jak miłość – serial 1²⁵ Przygody Smoka Pola 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Świętość dla każdego -
św. Franciszek Salezy

str. 5

